

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, syysk. 8 - Wed. Sept. 8, 1993

FINNISH AMERICAN WEEKLY

89 vuosikerta Vol. LXXXIX No. 35 50 cents

Mikko Kolehmainen melonnan MM-mestari

Mikko Kolehmainen meloi 500 metrin MM-kullan 0,41 sekunnin marginaalilla hopeamieheen.

Olympiavoittaja Mikko Kolehmainen on nyt myös maailmanmestari. Mikkeliläinen nousi puolimatkan kuudennelta sijaltaan kajakkikyksiköiden 500 metrin MM-kultaan samaan tapaan loppua kohti kiristäen kuin vuosi sitten olympiaradalla Barcelonassa.

Kolehmainen ei ole koskaan ollut arvokilpailussa 500 metrin matkan puolivälissä johdossa. Kööpenhaminan MM-mitalikolmikosta ei kukaan ollut alkumatkasta kärjessä, ei hopeaa ottanut Kanadan Renn Crichlow eikä Australian pronssimitalisti Danny Collins.

Kolehmainen on Suomen ensimmäinen melonnan MM-mitalisti sitten 1958, jolloin Thorvald Strömberg otti kultaa kajakkikyksiköiden 10,000 metrillä.

Suomi vetoaa EY-neuvotteluissa ympäristönsä herkkyyteen

Suomen ympäristöministeri **Sirpa Pietikäinen (kok)** uskoo, että ympäristöasioista päästään EY-jäsenyysneuvotteluissa sopuun vielä tämän syksyn aikana.

Suomen päätavoitteena neuvotteluissa on suojella ympäristöään Euroopan yhteisön nykyisiä määräyksiä tiukemmilla säännöksillä.

EY-jäsenyysneuvotteluissa vaatimusta perustellaan pohjoisen luonnon haavoittuvuudella: Pohjolassa luonto ei kestä yhtä suurta saaste-kuormitusta kuin etelämpänä Euroopassa.

Ympäristöministeri Sirpa Pietikäisen mukaan EY:ssä on suhtauduttu vaatimukseen "neutraalin kiinnostuneesti". Pietikäinen aikoo selvittää Suomen kantaa EY:n ympäristökomissaari **Yannis Paleokrassasil**le, jonka on

määrä vieraillla Suomessa lähipäivinä.

Pietikäinen puolustaa Suomen tärkeintä ympäristövaatimusta myös sillä, että periaatetta aiotaan soveltaa kansainvälisessä ympäristösopimuskäytännössä. Toista rikkipöytäkirjaa valmistellaan parhaillaan siten, että päätösrajat määritellään kunkin maan luonnon sietokyvyn mukaan.

Alueellisten erityispiirteiden tunnustaminen olisi Pietikäisen mielestä merkittävä askel tässä vaiheessa, kun pohjoiset alueet ovat hakeutumassa EY:öön.

Jos pohjoisen luonnon erityistarpeet EY:ssä hyväksytään, Suomi voisi ottaa käyttöön esimerkiksi tiukemmat rajat happamoittaville rikkipäästöille tai polttoaineen rikkipitoisuudelle.

Suomella on mahdollisuuksia säilyttää EY:tä tiukempia säännöksiä tapauksissa, jos-

sa EY suunnittelee oman säännöksen kiristämistä vastaavalle tasolle, Pietikäinen kertoo.

Neste etsii öljyä Norjassa

Neste sai öljynetsintäoikeudet kolmelle alueelle Pohjanmerellä, Norjanmerellä ja Barentsinmerellä Norjan hallituksen äskettäin päättäneillä konsessiokierroksella. Kierroksella jaettiin 17 uutta etsintä lupaa.

Nesteellä on ennestään yli 10 prosentin osuus Norjanmerellä olevasta Bragen kentästä, joka tulee tuotantoon lähiaikoina. Nesteen osuus tuotannosta on 10,000 tynnyriä päivässä. Vuonna 1996 tuotantoon tulevasta Heiderunin kentästä Nesteellä on 5 prosentin osuus, joka vastaa niin ikään 10,000:ta tynnyriä päivässä.

FITCHBURG, MA - Finnish American community activist Ruth Holm was laid to rest in Forest Hill Cemetery here last Thursday. She died August 28 at Burbank Hospital after an illness. She was 74.

During her funeral service in Emanuel Lutheran Church, the Rev. Richard Olson in his eulogy recalled that "things Finnish" were the consuming passion in Ruth Holm's life. It there was something Finnish going on she was there.

And, indeed, she was not only there she was taking an active part, too. She was a director, officer or refreshment committee member (sometimes all three at once) of many of the region's Finnish organizations: Raivaaja Publishing Company, Finnish-American Club of Saima, Finnish Cultural Center at Fitchburg State College, Finnish Golden Age Club, Finlandia Foundation Boston Chapter. She was the secretary of the FinnFest USA '84 committee.

For Ruth Holm participation in these organizations was serious business. It was not something you did when you might feel like it or something that could be left to someone else to do if they had time.

She was dedicated to her commitments because they were things that had to be done. She believed in the projects in which she chose to become involved.

When the challenge of a new project presented itself, Ruth Holm, like the backwoods *raivaaja*, did not count her troubles; there was work to be done and it would be done.

Such a commitment lead Ruth Holm to spearhead the drive to raise money for the Computer Fund.

Recall that in January last year your Board of Directors faced a critical situation. The phototypesetting equipment then in use had become unreliable and unserviceable. New equipment was desperately needed. But so was the necessary capital to obtain the equipment. Your Board of Directors voted to conduct a fund drive.

With characteristic aplomb, Director Ruth Holm, on January 24, 1992, made the first donation to Raivaaja's Computer Fund. And with determination and dedication reminiscent of legendary Raivaaja agents of old, she went out and collected money

turn to RUTH HOLM page 12

Ruth Holm

1919 - 1993

FITCHBURG, MA - Amerikkansuomalaisyhteisöjen aktivisti Ruth Holm saatettiin lepoon Forest Hill hautausmaalla viime viikon torstaina. Hän kuoli elokuun 28. päivänä Burbankin sairaalassa sairauden murtamana. Hän oli 74-vuotias.

Emanuel Lutheran kirkon muistotilaisuudessa pastori Richard Olsen kertoi muistavansa Ruth Holmin ihmisenä, joka omistautui suomalaisuudelle. Jos jotain suomalaisuuteen liittyvää oli menossa, Ruth oli paikalla.

Mutta hän ei ollut vain paikalla, vaan oli aktiivisesti mukana. Hän kuului monen paikallisen suomalaisjärjestön johtokuntaan, toimi virkailijana tai palveli virvoitekomiteassa (ja joskus kaikkea kolmea yhtä aikaa): Raivaaja Publishing Company, Finnish-American Club of Saima, Finnish Cultural Center at Fitchburg State College, Suomalainen Kultaisen Iän Kerho ja Finlandia Foundationin Bostonin jaosto. Hän oli jatkuu sivulla 4

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-12

• World's first multi-purpose icebreaker

• Fitchburg's new Korea Vietnam Memorial to be dedicated Saturday

• 'Crusing' Westward Ho!

• Two Tailors

Uhrin eivät pysy vaihi

Kysymys: - Minkälaista agitaatiota olette harjoittaneet kollektiivitalouksia vastaan?

Vastaus: - En ole harjoittanut minkäänlaista agitaa-tiota.

Kysymys: - Keitä vastavallankumouksellisen nationalistisen suomalaisen salaliiton jäseniä tunnette?

Vastaus: - Anteeksi, en tunne ketään.

Kysymys: - Miksi valehtellette?! Neuvostovalvontae-

limet ovat Teidän perin pohjin paljastaneet Saksan ja Suomen agenteiksi. Olette ylittäneet lahtareita ja suunnitelleet tihutyötä. Alkää teeskennelkö naiviutta. Tiedämme kaikki salaliiton johtajat ja kuulustelu kerta kaikkiaan vaatii Teitä vain nimeämään sen kaikki jäsenet.

Vastaus: - En tunne.

Sitten petturiä vietiin selliin tai kylmään kellarin...

Kirj. Victor Paaso

Kuvat: V. de Gavrill

Kansan tragedia

Yllä oleva hyvin tyypillinen keskustelu NKVD:n "harmaan talon" työhuoneissa pidettiin silloin ympäri maata. Kaikkialla ja kaikissa nähtiin "vihollisia", "kaksinaamaisia" ja "vakoilijoita". Myös Karjalassa vangittiin, teloitettiin tai

lähettiin vankileirille. Monet suomalaiset, karjalaiset ja venäläiset katosivat pitkiä ajoiksi jäljettömiin.

Neuvosto-Karjalan suomalais-syntyisten, kokeneiden ja etevien punakomentajien parhaimmisto likvidoitiin. Kaikki he olivat saaneet kokemusta

Cum tacent, clamant. (Cicero)
Heidän äänettömyytensä on huutava.)

Ja kaikki itkivät ja vaikerolivat tyttöä.
Mutta Jeesus sanot: "Älkää itkekö, sillä hän ei ole kuollut, vaan nukkuu."

(Luuk. 8:52)

Petroskoin kaupungin neuvoston tp:n kokouksella. Memorialin perustava kokous pidettiin huhtikuun 7. päivänä 1990. Seinäällä olevaa Leninin kuvaa vaadittiin poistettavaksi seinästä, mutta kokouksen puheenjohtaja Victor Paason vastaus oli: "Talossa talon tavalla."

Suomen ja Neuvostoliiton kansalaissodassa, monet olivat olleet marsalkka Tuhatshevskin tai hänen työtoveriensä opissa. Mutta nyt suurpuhdistuksen aikana heidän uskollisuuttaan epäiltiin.

Tasavallan puoluejärjestön ja hallituksen jäsenten kohtalo oli surkea. Tyrannian valta-aalto vei kaikki internationalistit mm. amerikan-, kanadan- ja suomensuomalaiset.

Jäsenkirjansa riistämisen jälkeen Suomen 1918 kapinahallituksen oikeusministeri ja sittemmin tasavaltamme *Punainen Karjala* -lehden sekä poliittisen kirjallisuuden toimittaja Lauri Letonmäki teki itsemurhan. Vaikka vuotta ennen poismenoaan hän puhui pätevästi vaimolleen: "Marxilaisleniniläinen bolševikki ei ikinä tee sitä".

Latvialainen Irklis, joka syyskuun 1935 tuli Karjalan puoluesihteeriksi, oli tehnyt parhaansa nationalismin kitkemiseksi tasavallassa: "Rovio ja Gylling unohtivat proletarisen internationalismin tien ja sen vaatimat tehtävät ja joutuivat objektiivisesti porvarillisen kansallisen rajoittuneisuuden tielle ja täten avaamaan ovet luokkavihollisen apureille voimistuneeseen tuhotyöhön sosialistisen rakennustyömme ja maamme turvallisuuden vahingoksi..."

Heinäkuussa 1937 hänet itse vangittiin vakoajana. Se tapahtui samana yönä, milloin Moskovassa vangittiin Gylling vaimoineen ja Rovio. Onpas kyllä kohtalon leikkiä!

"Isovihän" seuraava innokas vetäjä puolustussihteeriksi Kuprianov raivosi virkaanastujaispuheessaan: "En nuku yhtäkään yötä rauhassa ennen kuin viimeinenkin suo-

RAIVAAJA

ISSN 1059-4779

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:
USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1993: \$3,043.54

Puolionsa Alphonse Januskiewiczin muistolle
Ingrid Januskiewicz, Maynard, MA \$25.00

Alphonse Januskiewiczin muistolle
Stella Linna, Maynard, MA \$25.00

Poikansa Jari J. Liedeksen muistolle
Anja & Vallo Liedes, Fitchburg, MA \$50.00

Mirja Jokisen muistolle
Viola & Bernhard Autula, Westminster, MA ... \$10.00

Kerttu & Nillo Kopsala, Lunenburg, MA \$7.00

Tietokonerahasto: \$16,282.50+500 FIM+\$5.00 CAN

Ruth Holmin muistolle
Sirka & Eugene Höglund, Ashburnham, MA .. \$25.00
Hely & Arvo Rantala, Fitchburg, MA \$5.00
Marita Cauthen, Royalston, MA \$10.00
Mimmu M.A. Hartiala-Sloan, Harvard, MA \$20.00
Jonathan Ratila, Fitchburg, MA \$10.00
Aune & Eino E. Niinimäki, Westminster, MA .. \$10.00
Raija & Roy Helander, Maynard, MA \$10.00
Vivian Kallio, Maynard, MA \$25.00
Ellen & Weikko Hill, Fitchburg, MA \$5.00

George W. Laakso, San Mateo, CA \$4.00

Kütös lahjoittajille!

Exchange rate

August 16, 1993
1 Finnish mark = US \$.1723
1 US\$ = 5.8030 FIM
Foreign exchange, New York prices.
Rates for trades of \$1 million minimum.

Nimipäivät

Syyskuun 8 p., Taimi
Syyskuun 9 p., Isto
Syyskuun 10 p., Kalevi,
Kaleva
Syyskuun 11 p., Santeri, Ale,
Aleksanteri, Ali
Syyskuun 12 p., Valma
Syyskuun 13 p., Orvo
Syyskuun 14 p., Iida
Syyskuun 15 p., Sirpa
Syyskuun 16 p., Hellevi,
Hillevi, Hille
Syyskuun 17 p., Aili, Aila
Syyskuun 18 p., Tyne, Tyyni
Syyskuun 19 p., Reija
Syyskuun 20 p., Varpu
Syyskuun 21 p., Mervi

Liturgia Stalinin vainojen uhrien muistolle Petroskoin Pyhän Ristin tuomiokirkossa. Liturgian piti piispa Manuil.

malainen on Petroskoista karkotettu" Hänenkin kohtalonsa oli myöhemmin traagillinen.

Hävitys oli täydellinen.

Suomenkieliset lehdet lakautettiin, teatteri suljettiin, suomen kieli julistettiin fasisien ja porvarillisten nationalistien kieleksi, suomenkielisiä kirjoja hävitettiin, radiossa ei saanut puhua sanaakaan suomea. Jokainen tiesi, ettei kukaan ollut turvassa.

Yhteys vangittuihin oli katkenut ja jäljelle jääneet perheenjäsenet joutuneet sekä taloudellisesti, että moraalisestikin hyvin vaikeaan asemaan. Kun äiditkin vietiin rangaistusleireille tai ammuttiin paikan päällä, niin isätömiksi ja äidittömiksi jääneet lapset sijoitettiin lastenkoteihin.

Suomalaisten poliittisten loikkareiden ja Leningradin alueen inkeriläisten tilanne oli myös hankala. Osa teloitettiin, osa on kuollut kidutuskammioissa, muut onnellisemmat tuomittiin poliittisina vankeina sekä "kulakkeina" työpalveluun, ja siirrettiin Sisä-Venäjälle.

Eloon jääneet todistavat, että siellä Siperian ja Aasian pakkotyöleireillä he ovat kokeneet täydellisen vapauden kahlehtimista ja sellaista persoonallisuuden alentamista, mitä ei tehty edes vankileireilläkään.

Tauno Flinkman kirjoitti muistelmissaan 22 vuoden vankeusajalta maassamme näin: "Hermoni kestivät kaiken ihmeellisen hyvin, moni muu tuli hulluksi. Yhtäkkiä saattoi tällainen mielisatruak-

si tullut ruveta puhumaan mielettämiä, joskus taas käydä toisten vankien kimppuun. Kohtalon usko meihin kasvoilla vankileireillä, sama, joka kuvastuu oheisesta vankien suosimasta laulusta:

*"Oi uljas kohtalon virta
sun laineillas käy meidän tie.
Uralin vuorten poikki
mettä ryssäin soltut vie.*

*Leningraatin asemalla meidät
vaunuun lastattiin
ja tuomlo eessä luettiin
ja Siperiaan laitettiin..."*

Petroskoissa tutkitaan Stalinin vainoja

Ensimmäisiä Memorial-yhdistyksiä perustettiin Neuvostiliitossa v. 1988 Andrei Saharovin ehdotuksesta. Pian

niitä ilmestyi lyhyessä ajassa yli 150 maan kaupungeissa ja asutuksissa.

Keväällä 1989 sain tietää, että Petroskoin yliopistossa kaksi ylioppilastyttöä erään dosentin johdolla tutkivat suomalaisia punikkeja, joita vainottiin Stalinin aikana.

Paikallinen suomenkielinen *Punalippu*-lehti julkaisi sitten artikkelin, jossa kerrottiin

ryhmän toivovan historian-tutkijoita, arkistotyöntekijöitä ja kaikkia kiinnostuneita yhdistävää Memorial-liikettä.

Tiesin kaupungissa olevan muitakin yksityisiä innokkaita asian tutkijoita ja yritin saada ne kaikki yhteen. Karjalan *Leninskaja Pravda* -puolehti näki aloiteryhmämme aktiivisessa tutkimustoiminnassa jatkuu sivulla 4

Stalinin vainoissa vuosina 1937-38 teloitettujen saattajaiset Petroskoin Kansallisessa teatterissa.

UHRIT . . .
jatkoa sivulta 3

nassa syytä järjestää joulukuussa 1989 ns. 'pyöreän pöydän' -tilaisuuden, jonka osanottajina olivat mm. puoluejohtajia, kaupungin prokuraattorilaitoksen työntekijöitä, KGB:n edustajia sekä miliisimiehiä.

Puhuin siitä, että maassa on hyvin kriittinen sisäpoliittinen tilanne, monimiljoonainen stalinistiporukka uhkaa Gorbatschovin aloittamaa perestroikaa, uudistusta ja demokratiaa ja jos vanhoilliset onnistuvat, niin uusi terrori ei tule enää olemaan niiden haavetta.

Aloitteyhmä ei silloin saanut puolueen eikä viranomaisten kannatusta. Avoimuuden hengessä lehti julkaisi kuitenkin palstamittaisen haastattelujutun ja ihmisiä kiinnosti Memorial-ryhmän aloitteita, jonka esäntöjen luonnoksen mukaan sen toiminta perustuisi yleishumanisiin periaatteisiin, laittomuuden, ihmisten ja kansojen oikeuksien polkemisen tuomitsemiseen.

Yhdistys asetti päämääräkseen mm. historiallisen totuuden selvittämisen stalinismin rikoksista, valtiohallinnan lainvastaisista ja terroristisista menetelmistä, niiden syiden ja seuraamusten tutkimisen.

Yhdistyksen toiminta haaraantuu kolmeen jaostoon: vaino-ajan tieteellinen tutkimus, valistuskeskus ja sosiaalipajaosto. Viime joulukuun [1991] konferenssissa valittiin vielä yksi jaosto, jonka toimintaan kuuluu joukkomurhapaikkojen etsiminen tasavallassamme.

7. huhtikuuta 1990 Petroskoissa pidettiin Memorial -historiallis-valistuksellinen yhdistyksen perustava kokous. Nyt siihen liittyy vielä yksi titteli: 'poliittinen järjestö'. Ihmiset ymmärsivät, että Memorialin toiminta ei voi olla ulkopuolella poliittikkaa.

Kokouksessa vaadittiin kaksi vuotta sitten myös KGB:n hajottamista, mutta täitä ehdotusta enemmistö äänesti vastaan.

Siitä huolimatta syksyllä 1990 Memorialin aloitteesta Petroskoissa pidettiin maan poliittisten vankien päivä (30. lokakuuta) ja silloin KGB:n talon edustalle kokoontui satoja kaupunkilaisia sekä eri poliittistenkin liikkeiden edustajia palava kynttilä kädessä. Ihmiset seisivat vaiti puoli tuntia vainottujen syyttömien uhrin muistoa kunniottaen. Julisteissa luki: "Vainot eivät saa toistua" ja

Seija Floderuksen "inspiraatioita" New Jerseyssä

HACKENSACK, NJ - Rhode Islandilla asuvan suomalais-taiteilija Seija Floderuksen silkkittöitä, ikooneja ja gobelienoja on näytteillä syysk. 7. - lokak. 1. päivien välisen ajan Edward Williams Galleryssa.

Galleria sijaitsee Fairleigh Dickinson Universityn kampuksella osoitteessa 150 Kotte Place. Aukioloajat ovat maanantaista perjantaihin 9 - 9 ja lauantaihin 9-2. Lisätietoja saa numerosta (201) 692-2449.

Hautausaattue tuomokirkon kalmistolle.

"KGB on rikoslaitos". Stalinin hautoja avattu

Tasavallan Turvallisuusministeriön (ent. KGB) mukaan Petroskoon lähetyksellä tiedetään olevan ainakin neljä joukkomurhapaikkaa. Viraston arkistoluolista ei kuitenkaan löytynyt tarkempia tietoja ammuttujen hautauskohteista eikä niiden määrästäkään Karjalassa.

Memorial-yhdistyksen ansiosta viime kahden vuoden aikana löydettiin kaupungin liepeillä olevilta Suolusmäen ja Besovetsin hiekkakaisoksilta vuosina 1937-1938 syyttömästi murhattujen jäänteitä.

Noin 150 uhrin jäänteet oli koottu kuuteentoista ruumisarkkuun lokakuussa 1991. Silloin Kansallisessa teatterissa pidettiin mahtavat saattajaiset, joihin otti osaa teloitettujen sukulaisia ja läheisiä eri puolilta Karjalaa. Jäänteet haudattiin uudelleen juhla-menoin Zarekan Neglinskoje-hautausmaalle.

Kyyneleitä ja kukkia oli paljon. Sodassa kaatuneiden hautakiven viereen päivän sisällä kasvoi Tuntemattoman Uhrin veljeshauta.

Hautausmaailaisuudessa puhui mm. kaupungin neuvoston toimeenpanevan komitean puheenjohtaja Sergei Katanandov, jonka sanat lämmitivät läsnäolijoiden symiä.

Petroskoin ja Aunuksen ortodoksisen hiippakunnan piispa Manuil ja luterilaisen seurakunnan kirkkoherra Viktor Grinevitsh siunasivat vainajat.

Kuluvan vuoden helmikuussa [1992] Suolusmäen hiekkakaisosten tuntumasta löydettiin vielä noin 70 ihmisen jännökset. Kuulanreiät pääkopassa olivat selvänä todistuksena, että kuopassa oli todella terrorin uhreja. Kuusi arkkua haudattiin samalle Pyhän Ristin kirkon kalmistolle.

Paljon melua tyhjistäkö?

Silloin tällöin kuulostaa ääniä, että vaikeneminen vai-

noista saattaa olla hyväksi, ettei vanhoja arpia revittäisi auki. Väitetään, että myös Suomen kansalle 30-luku on ollut tuhoisaa, sillä vuoden 1918 jälkeen maassa on tehty yli 30.000 poliittista murhaa. Ajat siis ovat olleet sellaisia.

Asianlaite ei ole kuitenkaan niin yksinkertainen.

Tärkein Memorial-yhdistyksen tehtävä on palauttaa historiallinen totuus, sillä totaali-järjestelmän suorittamien kamalien rikosten salaamisessa piilee mahdollisuus niiden toistumiselle.

Jos ihmisen tajunnasta pakolla pyyhittään käsitys Totuudesta, niin menettää merkityksensä inhimillisen kulttuurin ja olemassaolon sellaiset peruskäsitteet kuin muisto, oikeudenmukaisuus, laillisuus, usko ja vapaus.

Juuri siksi emme voi sallia paluuta entiseen, sillä se johtaa väistämättömästi miedät täydellisen sekasorron partaalle, yksilön degradaatioon, siveellisten arvojen menettämiseen ja jopa koko sivilisaation tuhoon.

Viime vuoden elokuun [1991] vallankaappaus muistutti meille, että stalinismi elää vielä keskuudessamme, että ne voimat, jotka perustavat aatemaailmansa ihmisarvon tukahduttamiseen ja vallan mahdollisuuden kieltämiseen, ovat vielä vahvoja.

Me käsitämme erinomaisesti, minkälaiset olisivat olleet seuraukset, jos taantumuksellinen vallankaappaus olisi onnistunut. Juuri siksi Memorial omistaa toimintansa historian oikeudenmukaisuuden palauttamiselle.

On kyllä sekä maassamme että sen rajojen toisella puolella niitä ihmisiä, jotka ovat tyytymättömiä "maineikkaan menneisyytemme mustamaalaukseen". He ovat sitä mieltä, että on katsottava tulevaisuuteen eikä saa penkoa menneisyyttä.

Nämä ihmiset ovat enimmäkseen suuttuneita siitä, että heiltä on viety usko kauriiniseen utopistiseen aatteen, illuusion jolle he rakensivat elämänsä, ja on selvää, että heille ei sovi yhteiskunnan puhdistautumisen kuolleista dogmeista eikä

henkinen herääminen.

Mutta eihän ilman tietoa menneisyydestä voida rakentaa tulevaisuutta. Ehkä pahasti myöhästyneinä olemme tajunneet, että emme enää voi elää pettäen itsemme ja ympärillä olevia, sillä olemme eläneet valheessa seitsemän vuosikymmentä.

Maaailmanhistoria tietää "kolletivismi" -hankkeen kaksi oppia, joista toinen on sosialismi-kommunismi ja toinen fasismi, joka sai ilmaisunsa Italian sekä Saksan kansallis-sosialismissa. Kummankin ajattelun ydinkäsitteenä on ollut se samainen ns. "ruusi"-idea, jolla tarkoitettiin ihmisten tottelevaista alttiutta komentojärjestelmälle.

Punaisten kukistettua 1918 kommunistien pyrkimys päästä aktiivisen illegaalisuuden toiminnan sekä neuvostokommunistien avulla valtaan Suomessa oli ilmeisesti keskeisenä syynä siihen jyrkkään reaktioon, joka syntyi porvarillisten piirissä: "kodin, uskonnon ja isänmaan" pyhä kolminaisuus oli pelastettava kansainvälisen marxismi-leninismistä saastalta.

Viha kommunismia vastaan synnytti kansanliikkeitä, jotka ryhtyivät omakohtaisiin

väkivaltatoimenpiteisiin kommunistisen toiminnan estämiseksi.

Suur-Suomi -heimohenki-aate sai alkunsa sata vuotta sitten Karjalassa matkaneiden suomalaisten kielentutkijoiden romanttisista näkemyksistä, joilla ei ollut mitään poliittista taustaa. Kalevalaisen kansallisromanttikot katsoivat tehtäväkseen kehittämättömien sukulauskansojen herättämisen ja sivistämisen.

Vasta Venäjän 1917 bolsevikien vallankumouksen jälkeen voimakkaan oikeistoradikalismien nousu aikana Euroopan maissa, Suur-Suomi -haaveet saivat valloituspoliittisen sisällön.

Neuvostoliiton ja Suomen terrorilla oli ollut hyvin selvät perussyt. Jos Suomessa kommunismin ideassa nähtiin järjestykselle vieras ja vihamielinen voima, joka uhkasi syöstä kansakunnan tuhoon, mistä se oli kerran "raskain uhrein" pelastettu, niin maamme poliittisilla vainoilla ei ollut mitään luokkataistelun sävyä.

Totalsien aateheimolaisten "maanpetturien" teurastuksen takana on ollut Stalinin sairaalloinen pelko ja vallanhimo.

RUTH . . .
jatkoa etusivulta

FinnFest USA '84 komitean sihteeri.

Ruth Holmille näiden järjestöjen toimintaan osallistuminen oli vakava asia. Sitä ei tehty vain silloin tällöin, jos oli aikaa tai huvitti. Sitä ei myöskään lykätty tuonnemmaksi eikä jätetty toisille. Hän otti vastuun, koska asia piti hoitaa. Hän uskoi tarttumaan projektiin.

Ruth Holm tarttui uuteen projektiin metsien raivaajan tavalla, hän ei mutissut eikä valittanut; työ odotti tekijäänsä ja se myös tehtiin.

Tämä sama asiaan tarttumisen sai Ruth Holmin aloittamaan rahankeräyksen Raivaajan tietokonerahaston hyväksi.

Viime vuoden tammikuussa Raivaajan johtokunta oli kriit-

tisessä tilanteessa. Silloinen valoladontajajärjestelmä ei alkanut reistalla, se oli käyttökelvoton. Uuden laitteiston hankinta oli edessä, mutta niin oli siihen tarvittava pääomakin. Johtokunta päätti pitää varojenkeräyskampanjan.

Tyypilliseen tapansa silloinen johtokunnan jäsen Ruth Holm, tammikuun 24, 1992, antoi ensimmäisen lahjoituksen Raivaajan tietokonerahastoon. Ja entisaikojen asiamestereiden tarmokkuudella hän ryhtyi keräämään rahaa rahaston kartuttamiseksi. Kaksi päivää myöhemmin hän palasi paikalle ojentuen \$150 ja lahjoittajien nimilistan.

Ruth E. Mäki syntyi maaliskuun 7 päivä

Elokuvaohjaaja Jari Halonen yrittää maailmanvalloitusta **Lipton Cockton** ryntää Amerikan markkinoille

Suomalaisohjaaja *Jari Halonen* saa ensi keväänä valmistuvan toisen pitkän elokuvansa "Lipton Cockton in the Shadows of Sodoma" USA:n levitykseen.

Tuhoa enteilevä Blade-runner-tyyppinen filmi kuvaa elämää vuonna 2037 pääosassaan etsivä nimeltä Lipton Cockton. Elokuvesta tehdään kaksikin versiota, toinen suomalaisille katsojille, toinen kansainvälisille markkinoille.

- Me pyrimme maailmanvalloitukseen. Meillä on hyvät mahdollisuudet siihen, jos tämä onnistuu, hehkuttaa elokuvan tuottaja **Heikki Ahoni**.

Katteensa puheilla on, sillä kalifornialainen Cinetrust Entertainment on ottanut Lipton Cocktonin omaan levitykseen. Arthouse-elokuviin keskittynyt firma innostui Cannesissa Halosen tiimin edellisestä, ristiriitaisia tunteita herättäneestä elokuvasta "Takaisin Ryssiin". Se otti filmin hoiviinsa ja toiveita on saada myös "ryssä" -kuva Amerikan markkinoille.

Suomalaisversion kuvaukset aloitettiin toukokuussa. Kansainvälistä versiota aletaan työstää tämän kuun aikana. Ahoniuksen mukaan Amerikan versiota täytyy hieman muunnella alkuperäisestä.

New Yorkin ja Helsingin ensi-illat ovat samaan aikaan, ensi vuonna keuhkotalvella.

Ahoni on innostunut, yhteistyöstä.

- Oli aika jännää huomata, että ulkomaalaiset ymmärsivät "Takaisin Ryssiin" -elo-

kuvankin paljon paremmin kuin suomalaiset, hän ihmettelee.

Visuaalisuus huipussaan

Lipton Cockton on tulevaisuuden kuvaus, jossa roolihenkilö tutki maailmaa pinnavaa ihmisräjähdyksen sarjaa. Ahoniuksen mukaan elokuva tulee olemaan Blade-runnerin jälkeen yksi merkittävimmistä tyylin edustajista. Kokonaistoteutus muhii vielä ohjaajan päässä, vaikka käsikirjoituskin on olemassa.

Elokuvan budjetti on 4-5 miljoonaa, vaikka Ahoni sanoo, että se voi näyttää 15 miljoonan filmiltä.

Visuaalisuuteen on erityisesti kiinnitetty huomiota. Suurin osa sisäkuvaavuksista on toteutettu Sörnäisissä entisessä makkaratehtaassa. Ulkokuvaavukset tehtiin pääasiassa Tallinnassa.

- Kielikuvitusta on käytetty enemmän kuin seteleitä, Ahoni sanoo.

Erikoista elokuvassa on se, että siihen on haettu Suomessa asuvia ulkomaalaisia avustajiksi, niin mustia, japanilaisia, eteläamerikkalaisia kuin eestiläisiäkin. Pihlajiston nuoret ja vanhemmat ry:n nuorisoprojekti osallistui myös elokuvan tekoon. Muutama projektissa mukana oleva "vaikea nuori" oli mukana roudareina ja valomiesten ja lavastajien apuna.

Nuorisoprojektin takia rahoittajana on mm. Suomen sosiaali- ja terveyshallitus. Päärahoitus tulee kuitenkin Suomen elokuvasektöriltä, TV1:ltä ja Pohjoismaiselta

Iris-Lilja Lassila (vas.), Tarja-Tuulikki Tarsala, Jorma Tommila ja Outi Mäenpää ovat elokuvan pääosissa. Myös Tommilan kainalossa olevalla kukko Cocktonilla on tärkeä rooli.

elokuva- ja TV-rahastolta.

Suomen versiosta on vielä tekeillä animaatio-osuus, jossa käytetään hyväksi tietokonegrafiikkaa. Elokuvan loppuvisio tulee olemaan animaatiota. Ahoni huomauttaa, että lähes joka kohtauksessa on tietokonegrafiikka taustalla.

Näyttelijät innoissaan

Tuottaja Ahoniuksen mukaan Lipton Cockton ei ole varsinaisesti silkkaa sci-fi-elokuvaa, eikä pelkkää toimintaa.

- Siinä on niin monta kerrosta kuorittavana ja ohjaajan työ on nyt hakea pääkerrosta esiin.

Pääosia elokuvassa esittävät **Jorma Tommila, Iris-Lilja Lassila, Outi Mäenpää ja Tarja-Tuulikki Tarsala.**

Tarsala, joka on ollut kaikkiaan neljässä Halosen työssä

mukana, kehuu monitasoista käsikirjoitusta.

- Kun luin sen, huusin haljelujaa, että viimeinkin tartutaan johonkin olennaiseen olematta naiiveja tai tosikkoja.

Tarsala näyttely isoa poliisipääällikköä, jolta viedään itseisarvo täysin. Filmiä miettiessään hän sanoo, että tuntuu liian ylevältä luonnehtia elokuvan sanomaksi varoitusta.

- Ehkä siinä on kuitenkin varoituksen sana nuorille - tehkää toisenlainen ratkaisu kuin elokuvassa, Tarsala pohjaa.

Iris-Lilja Lassila ei muista milloin viimeksi on ollut elokuvanteossa mukana. Pedagogina nykyisin lähinnä toimiva Lassila on kieltäytynyt monista elokuvaroo-leista.

- Olen taatusti saanut vakean ihmisen maineen, mutta minä olen kyllästynyt siihen

ajatustapaan, että "kohon tehdään".

"Vanha rouva" on ollut innostunut toimiessaan nuorten tekijöiden parissa. Hän sanoo katsoensa touhua silmät pyöreinä, kun töitä tehdään tosissaan. Iris-Lilja Lassila esittää hurjan roolin äitinä.

- Suomalainen kulttuuri rakentuu äidin kautta. Siitä on puhuttu liian vähän, sitä on siloiteltu ja petelty.

Pääosan esittäjä Jorma Tommila on Halosen tuttuja jo opiskelua ajoilta. Roolihahmonsa hän määrittelee neutraaliksi tarkkailijaksi, näkijäksi ja kokijaksi, joka haake oikeutusta olemassaololle.

Tommila ja muut näyttelijät myöntävät, että elokuva saattaa tuntua monista pessimistiseltä tuhon - ennustajalta mutta tasoja on monia.

Marja Luumi
(Demari)

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Syysk. 2, 1993

Tämän viikon aloitimme taas reippaasti jumppatuokilla. Osanotto on aina runsas tässä lajissa.

Viikon varrella on ollut sekä asiaa että ajanvietettä.

Keskiviikkoamuna kaunistellivat kampaajat naisasukkaitamme ja iltapäivällä vieraili viehättävä laulajatar Eija Merilä luonamme. Säestäjänä hänellä oli Lauri Nieminen. Pastori Erkki Ahonen puhui tässä iltapäivän hartaushetkessä.

Perjantaina vietettiin Annan Majalla Western Days eli lännenpäiviä. Asukkaat tuotiin sekä Sairas- että Lepokodin puolelta nauttimaan lännen musiikista sekä asiaankuuluvasta lännen ateriasta. Tilaisuuteen oli myös kutsuttu kotimme johtokunta.

Tahdommekin kiittää kakkia Teitä, jotka taas olette avustaneet täällä kuluneella viikolla. Erikoiskiitos Leo Jaakkolalle ja Ed Haapalle. Keittiötöytet kiittävät mango-hedelmistä.

Huom! Helping Hands -ryhmä tarvitsisi yhden jalkahoitajan lisää, samoin ulkoiluttajalle olisi täällä paljon työtä.

Lepokodin Ystävien syksyn ensimmäiset kahviaisat ovat Annan Majassa lauantaina 11. päivänä. Ohjelma alkaa klo 1:00 iltapäivällä. Olette lämpimästi tervetulleita iloiseen joukkoomme.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

American Finnish Tourist Club, Inc.

301 Central Blvd.
Lantana, FL 33462

Suomi-Talon tapahtumat Syyskuu 1993

Sunnuntaina, 12. p:nä kahviaisat klo 2:00 iltapäivällä.

Tiistaina, 14. p:nä kuukausikokous klo 7:00 illalla.

Sunnuntaina, 19. p:nä kahviaisat klo 2:00 iltapäivällä.

Sunnuntaina, 26. p:nä kahviaisat klo 2:00 iltapäivällä.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi.

Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Lipton Cockton joutuu tutkimaan vuonna 2037 maailmaa vaivastuttavaa ihmisräjähdyksen sarjaa.

Kuolleita

Henry J. Mäki

NASHUA, NH - Henry J. Mäki, 86, kuoli elok. 31, 1993 Greenbrier hoitokodissa pitkän sairauden murtamana. Hänen puolisonsa Eva "Elsa" (Siipainen) Mäki kuoli 1984.

Hän oli syntynyt kesäk. 26, 1907 Millinocket, ME:ssä Hiski ja Sanna (Hakala) Mäen poikana ja oli asunut Fitchburgissa, Ashbyssä ja New York Cityssä ennen kuin muutti Lunenburgiin 1944. Nashuassa hän oli asunut vuodesta 1986.

Mäki työskenteli 25 vuoden ajan Fitchburg Engineering Corp.:n palveluksessa kunnes jäi eläkkeelle 1972.

Edesmennyt oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Steven R. Mäki, Santa Cruz, CA, ja Timothy O. Mäki, Merrimac, NH; ja kaksi lastenlasta.

Hautaustoimisto Bosk, 85 Blossom St., Fitchburg, huolehti hautaamisesta, mikä tapahtui South hautausmaahan Lunenburgissa.

Arthur A. Mäki

WORCESTER, MA - Arthur A. Mäki, 83, Knollwood Nursing Center, 271 Mountain St. East, kuoli syysk. 2, 1993 The Medical Center of Central Massachusetts - Hahnemann sairaalassa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Worcesterissa Jacob ja Maria (Suomu) Mäen lapsena ja asui siellä koko ikänsä.

Edesmennyt kuului Zion Lutheran kirkon seurakuntaan ja oli laulanut sen kuorossa. Aikaisemmin hän oli kuulunut entiseen Faith Lutheran seurakuntaan. Hän oli myös Finnish-American Clubin jäsen.

Kaipaamaan jäi veli Edwin R. Mäki, Bradford, PA; sekä sisarusten lapsia.

Hautaustoimisto Nordgren, Carrigan, Mangsen Memorial Chapel, 300 Lincoln St., huolehti hautaamisesta, mikä tapahtui Hope hautausmaahan.

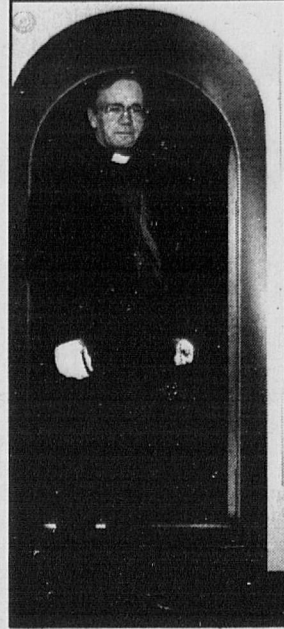
Tuomiokapituli päätti Arkkipiispan homo-kannanotot eivät vastoin kirkon opetusta

Turun tuomiokapitulin mielestä arkkipiispa John Vikströmin antama opetus ei ole ollut ristiriidassa kirkon tunnustuksen kanssa. Tutkimuspyynnön arkkipiispan homoseksuaalisuutta koskevasta opetuksesta teki maanviljelijä Juhani Forma Huitisista.

Tuomiokapituli ei ryhdy kantelun johdosta enempään toimiin, eikä sen viime viikkoisesta ratkaisusta voi valittaa.

Forma oli pyytänyt tuomiokapitulia selvittämään, poikkeavatko Vikströmin homoseksuaalisuutta koskevat mielipiteet kirkon tunnustuksesta. Myöhemmin jätetyssä toisessa kantelussa pyydettiin lisäksi tutkimaan, onko arkkipiispa syyllistynyt haureuteen yllyttämiseen.

Tutkimuspyynnöissä viitattiin Vikströmin huhtikuiseen

Arkkipiispa John Vikström

radiohaastatteluun ja Kotimaa-lehden heinäkuiseen artikkeliin.

- Arkkipiispa on itse korostanut puolustaneensa homo-

seksuaalisia ihmisiä syrjinnältä ja kovilta asenteilta eikä homoseksuaalisuutta, huomautetaan Kirkon tiedotuskeskuksesta.

Piispat pohtivat asiaa jo vuonna 1984

Vikströmin esittämät ajatukset ovat tuomiokapitulin mielestä lähellä piispojen yhteistä homoseksuaalisuutta koskevaa kannanottoa vuodelta 1984. Kannanotto on osa piispojen julkaisemaa Kasvamaan yhdessä -kirjaa.

Homoseksuaalisuutta koskevassa kirkon opetuksessa on piispojen mukaan korostettava sitä, että homoseksuaalinen ihminen ei ole itse vastuussa homoseksuaalisen taipumuksensa olemassaolosta, vaan tämä taipumus on syntynyt hänen omasta tahdostaan riippumatta.

Pelkän homoseksuaalisen taipumuksen perusteella ei siis piispojen mielestä saa ketään pitää moraalisesti epäilyttävänä henkilönä.

miset pelastuisivat.

Meille uskovaisille siirtosuomalaisille, on annettu kallis ja vaikea tehtävä - etsiä "eksyneitä lampaita", "Hopearahoja", siis viemään hajallaan oleville monenlaisissa piilopaikoissa oleville heimolaisillemme HYVÄÄ SANOMAA Jeesuksesta Kristuksesta; korjaamaan viimeistä satoa Herran aittaan.

Työ on vaivalloista; tulokset ovat usein vähäisiä. Mutta niinkuin Jeesus vertauksessa tuo esille, yksikin sielu on kallisarvoisempi kuin koko maailman rikkauudet! Tämä totuus antaa meille voimaa, pitää yllä sitä sisäistä innoitusta, joka puolestaan vaikuttaa kestävytyttä tällä "erämaakentällä".

Kun tuhlajaopika palasi Isän luokse (Luukkaan ev. 15:11-24) niin Isä valmisti juhlat! Hän riemuitsi siitä, että hänen rakas polkansa oli palannut kotiin. Kaikki maailminen oli pojalta mennyt, mutta kun hän nöyrytyi ja palasi Isän luokse, niin hän pelasti sielunsa. Saman luvun jakkeessa 32 tämä tulee esiin. "Mutta pithän nyt riemuita ja iloita, sillä tämä sinun veljesi oli kuollut ja virkosti eloon, hän oli kadonnut ja on jälleen löytynyt."

jatkuu seuraavalla sivulla

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Niin myös, sanon minä teille, on ilo Jumalan enkeleillä yhdestä syntisestä, joka tekee parannuksen." (Lu. 15:10)

Mustikoita on mukava poimia. Olin äskettäin tekemässä juuri sitä - poimimassa mustikoita. Mutta marjat olivat harvassa. Korjuukausi oli lopussa. Pensaat olivat melkein tyhjä. En ehtinyt siihen aikaisempaan mustikka-aikaan, jolloin pensaat olivat täynnä, ja marjoja voi poimia kourakaupalla. Harmitt!

Kuljin kuitenkin pensaasta toiseen, ja aloin etsimään jäl-

jellejäneitä mustikoita. Kun kyykistyin alas, ja nostelin alhaalla olevia oksia, aloinkin löytää aina silloin tällöin suuria, maukkaita marjoja. Nyt niitä piti noukkia yksitellen. Jokainen marja oli tärkeä.

Kärsivällisesti, paljon vaivaa nähden kuljin pensaasta toiseen etsien yksinäisiä jällejäneitä mustikoita. Tällaiseen poimimiseen kului paljon aikaa, mutta sain kuin sainkin pienen ämpärini täyteen.

Siellä kulkieksani kuuman auringon alla puskasta toiseen, etsien yksinäisiä marjoja, tuli voimakkaasti ajatuksieni siirtosuomalaiset, ja heidän evankelioimisensa.

Tällaista se on - juuri tällaista! Jokainen sielu on kallisarvoinen Jumalalle. Jumalan tahto on, että kaikki ih-

Rakas äitini

Ruth Holm

os. Mäki

s. maalisk. 2, 1919 Ironwood, MI
k. elok. 28, 1993 Fitchburg, MA

Syvästi kaivaten
Gene R. Holm

Side viimeinen kotiini lapsuuden
näin katkest hiljaa sammuen
Unt' ikulnen, ystävä uupunen
äidin tuuditti lepoon rauhaiseen.

Haudattu Forest Hill hautausmaahan
Fitchburg, Massachusetts

Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos
kalkille muistotilaisuudessa
läsnäololle ja niille, jotka
monin eri tavoin auttoivat
äitiäni hänen viimeisinä
elinkuukausinaan.

Gene R. Holm

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

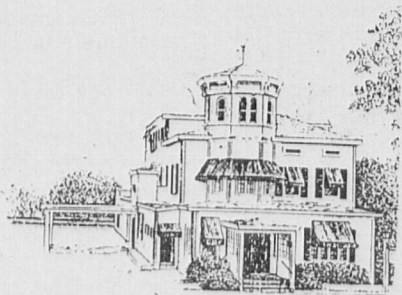
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Bosk Funeral Home

85 Blossom Street, Fitchburg, MA

342-3635 Street level access 342-3645

John A. Bosk Sr. John A. Bosk Jr.
Donald G. Dufault Ina A. Davidson

Directors

May

Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

Smith Funeral Home Inc.

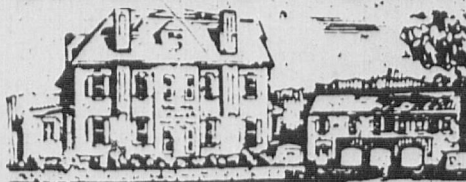
Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village, Conn.
Tel. 564-2147

SAWYER-MILLER
FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT -
HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Sdp sai nimen ja ohjelman Forssan kokouksessa 1903

Forssan kokous 1903 jäi Suomen työväenliikkeen historiaan ainakin kahdesta syystä. Neljä vuotta aiemmin Turussa perustettu Suomen työväenpuolue otti Forssassa uuden nimen Sosialidemokraattinen puolue Suomessa. Forssassa hyväksyttiin myös kuuluisa, puoli vuosisataa voimassa ollut sosialistinen puolueohjelma.

Forssan työväentalolle kokoontui 84 edustajaa 24 työväenyhdytyksestä. Alunperin kokouksen piti olla Oulussa, mutta sen työväenyhdytyksen vanha talo oli purettu ja uusi vasta rakenteilla, joten tapauspaikaksi valittiin pieni Forssa.

Jo Suomeen työväenpuolue oli ottanut etäisyyttä työväen-asiasta ensimmäisenä ajaneeseen ns. wrightiläiseen työväenliikkeeseen. Wrightiläisyyden ideana oli hoitaa työläisten oloja niin, että sosialismin aate pysyisi loitolla. Liikkeen johtomiehet pääasiassa säätyläisiä.

Turussa heihin otettiin etäisyyttä, mutta ohjelma jäi epämieliseksi. Forssassa teksti oli jo selvempää. Yhteiskunnan epäkohtien pääsyyksi nähtiin kapitalismi ja tuotantovälineiden yksityisomistus. Päämääräksi asetettiin tuotantovälineiden saaminen yhteiskunnan omistukseen. Keinona oli luokkataistelu ja valtiollisen vai-

kutusvallan saaminen. Myöhemmin työväenliike kinasteli siitä, millä keinolla tuo valta saadaan.

Forssan ohjelma ei ollut suomalainen tuote, vaan lähes suoraan lainaa Saksan ja Itävallan veljespuolueilta.

Forssan ohjelmassa oli myös listaa täsmällisempiä vaatimuksia, kuten yleinen ja yh-

täläinen äänioikeus, joka kolmen vuoden kuluttua toteutui. Ensimmäisillä yksikamarisilla valtiopäivillä 1907 Sdp:stä tuli maan suurin puolue.

Lisäksi ohjelmassa vaadittiin mm. yhdistymis-, kokouksumis-, lausunto- ja painovapautta, koulupakkoa ja maksutonta opetusta, kirkon

eroa valtiosta, maksutonta oikeudenkäyntiä ja oikeusapua, tasa-arvoa naisille sekä kieltolakia.

Forssan ohjelma pysyi voimassa yli itsenäistymisen, kansalaissodan ja toisen maailmansodan. Seuraavan kerran sosialidemokraatit uudistivat ohjelmansa vasta 1952.

Kansalaissodan jälkeen Forssan ohjelma haluttiin pitää voimassa mm. siitä syystä, että Sdp halusi korostaa perinteitään, kun se joutui kilpailemaan Moskovassa 1918 perustetun Suomen kommunistisen puolueen kanssa. Skp:n perustivat sodan jälkeen Suomesta paenneet kapinajohtajat.

Tämä joukko perusti Suomen sosialidemokraattisen puolueen Forssassa 17.-20. elokuuta 1903.

RUTH . . .

jatkoa sivulta 4

kuun 2, 1919 Ironwood, Michiganissa Frank M. ja Lempi (Rantala) Mäen tyttärenä. Frank oli lyhentänyt nimen alkuperäisestä Keskimäestä.

Ironwood sijaitsee Upper Peninsula, missä kuten pastori Olsen huomioi, "suomalaisen ja puun suhde on 3-1".

Mäet eivät viipyneet pitkään U.P.:ssa. He muuttivat Fitchburgiin, mistä jatkoivat muutamana vuoden kuluttua Har-

ITUJA . . .

jatkoa sivulta 6

Sinä, joka luet näitä rivejä, oletko tietoinen siitä kuinka paljon Jumala sinua rakastaa? Hän halajamalla halajaa sinut seuralaisekseen nyt jo ajassa, ja sitten iankaikkisesti ajan loputtua.

Rakkaus on tällaista! Se vain antaa ja antaa ja antaa. Ennenkaikeksi, RAKKAUS AN-TAA ANTEEKSI. Tämän Jumala on jo tehnyt - Jeesuksessa Kristuksessa. Lunastus on jo suoritettu, sovinto on aikaansaatu.

Nyt on vain kyssymys siitä, haluatko sinä PELASTUA? Tämä tapahtuu, kun astut sisälle Jumalan armolliseen lunastukseen ja sovittukseen - hyväksyt sen kohdallesi.

Tämäkin pieni kirjoitus on sitä "marjojen poimintaa". Tämänkin kirjoittajan halu on tehdä sinulle hyvää.

Paras mikä on tarjolla sinu-akin varten on Jeesus Kristus, ja hänen verensä hinta sinun kallisarvoisesta sielustasi. Ethän hylkää Jumalan kutsua, kun hän sinulle puhuu, juuri NYT?

lemiin New York Cityssä. Siellä Ruth kävi high schoolin ja jatkoi opintojaan kauppa-alalla.

Hän avioitui Henry Holmin kanssa, ja pariskunnalla oli kaksi lasta, poika Gene ja tytär Barbara.

New Yorkissa asuessaan hän työskenteli sihteerinä Mitsui Corporationissa yli 20 vuoden ajan.

1970-lukuun mennessä Ruth Holm oli jäänyt leskeksi. 1978 hänen tyttärensä kuoli. Hän päätti palata Fitchburgiin, missä hän oli perinyt vanhempiansa talon osoitteessa 10 Mattson Street. Tuskinpa alueen suomalaisyhteisö osasi aavistaa, miten voimaa pursuavan henkilön se sai joukkoonsa.

Vuosikymmen sitten Tarmo Hannulan vastaanotettua FinnFest USA:n lippu Minneapolisissa Uuden Englannin suomalaisyhteisö paneutui toisen vuotuisan FinnFest juhlan suunnitteluun. Ruth Holm valittiin FinnFest USA '84 komitean sihteeriksi. Loppuvuosi -83 ja -84 FinnFest vei Holmin ajan täydellisesti.

Kun FinnFest '84 oli ohitse ja viimeinenkin kokous pidetty, Holmilla oli aikaa keskittyä muihin rentoihin. Pian hän oli mukana useissa projekteissa.

1985 Holm valittiin Raivaaja Publishing Companyn johtokuntaan. Hän palveli tehtävässään viime maaliskuuseen vuosikokoukseen. Hän oli myös Raivaaja Publishing Companyn osakas.

Vuoden 1985 huhtikuussa hänestä tuli Finnish Cultural

Ruth Holm (vas.) oli aina valmis auttamaan suomalaistilaisuuksien kahvitarjoilussa. Kuva Fitchburgin Keskuskomitean viimevuotisesta Suomen itsenäisyysjuhlasta. Helvi Järvelä oikealla.

Center'n kirjeenvaihtosihteeriksi. Hän jatkoi siinä vuoden 1990 vuosikokoukseen. Hän kuului myös järjestön johtokuntaan vuosina 1988 - 1991.

Saman vuoden loppupuolella hänestä tuli Finnish-American Clubin jäsensihteeriksi. Sitä virkaa hän hoiti kunnes joutui sairautensa vuoksi aikaisemmin tänä vuonna siitä luopumaan. Hän kuului myös FACS:n johtokuntaan. Hän oli liittynyt seuraan 1980 ja oli elinikäinen jäsen kuolinhetkellään.

Hän kuului Fitchburgin Suomalaisen Kultaisen Iän Kerhoon ja oli toiminut sen RAIVAAJAN kirjeenvaihtajana. Hän vastasi myös kahvikomitean toiminnasta.

Hän oli myös aktiivinen

Fitchburgin suomalaisjärjestöjen ja kirkkojen Keskuskomiteassa, yleensä huolehtien erilaisten tilaisuuksien kahvitarjoilusta.

Hän kuului myös Finlandia Foundationin Bostoniin jaoston ja osallistui senkin kahvikomitean toimintaan.

Ruth Holm kuului myös Emanuel Lutheran kirkon seurakuntaan ja Messiah Lutheran kirkon suomenkieliseen naiskuntaan.

Ruth Holmin mielenkiinto ja aktiivisuus eivät rajoittuneet hänen kotikaupunkiinsa. Veisi aikansa koota lista kaikista järjestöistä, joita hän tuki muodossa tai toisessa. Tiedämme ainakin Suomi Collegen ja Finnish American Literary Heritage Foundatio-

nin kuuluvan tähän ryhmään.

Vuotuinen FinnFest USA juhla oli osa Ruth Holmin elämää.

Kaiken amerikansuomalaisen vapaaehtoistyön lisäksi Ruth Holm oli myös työllistetty suurimman osan Fitchburgin paluuajastaan. Hän ei antanut alansa uuden teknikan pelottaa itseään, vaan oppi niiden niksit. Hän työskenteli useita vuosia Digital Equipment Corp.:in palveluksessa Westminsterissä ennen kuin jäi eläkkeelle.

Muistopuheessaan pastori Olsen mainitsi Ruth Holmin ihmisenä, joka antautui ihmisä lähestyville asioille. Hän muisti Ruthin ihmisenä, joka oli aina valmis auttamaan toisia.

Vain harvat vaivautuvat uhraamaan näin paljon aikaansa yhteisön eikä vain oman itsensä hyväksi. Kulttuurimme tulevaisuus ei ole varmoissa käsissä, ellemmme ala seurata Ruth Holmin kaltaisen henkilön esimerkkiä.

Ruth Holm haudattiin parhelaan Forest Hill hautausmaalla. Kantajina olivat Rudolph Lahti, Arvo Rantala, Armas Kaukoranta ja FACS:n presidentti Walfrid Mäkelä. Hautaustoimisto Sawyer-Miller toimitti hautauksen.

Jälkeen jää poika Gene R. Holm Knoxville, Tennessee.

Perhe ehdottaa muistolaajoituksia Finnish-American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420 tai Emanuel Lutheran Church Memorial Fund, 1200 John Fitch Highway, Fitchburg, MA 01420.

The Finnish-American

RAIVA AJA

'Crusing' Westward Ho!

Helmi Kortés-Erkkilä
VANCOUVER, WA

Counting side trips to visit relatives and friends on the Westward Ho! way to FinnFest USA '93, we rolled over 1,500 miles to get there. Being the co-pilot, I was able to observe names of roads, hills, lanes, restaurants, rest stops, garages, service stations, motels and cities that we passed. This was an experience in contrast to those who commuted to FinnFest via air.

My observations are personal. They in no way reflect the result of research. Also, my remarks reveal neither geographical statistics nor historical information. Having thus limited the scope, this report should be read either with pleasure or from curiosity.

Do I care? Cross my heart, I do. Actually, who would dare to censor anyone's thoughts? As we sped along Highway I-5 and assorted other routes, crisscrossing my line of vision were the numerous exits. They set me thinking.

Highway exits are similar to what happens to one in life. One takes an exit to enter into another area; or one takes an exit to get away from the mainstream of traffic. It's like living, seemingly at cross purposes at times we choose first one exit, then another.

One line of thought negates the present; another exit opens possibilities. Exits are to travelers like the Hawaiian "Aloha," a greeting as well as a farewell - a hello and a goodbye.

There can be more than one exit to a chosen destination. Some lead to well-travelled routes but others to mere pathways and even difficult detours. Some choose to take exits that lure us to scenic but often time-consuming routes. Considering the personal needs or interests of the individual, can one in clear conscience "run down" the choice of others? We were going to FinnFest in Thousand Oaks, California. Where in the world were the thousands of other cars going?!

Then there are the lanes. All sorts of maneuvers, with and without blinker lights, take place as drivers of trucks, campers or cars change lanes to the right to get off the highway. Astonished at the sudden (and stressful) tactics are those who change lanes to the left in order to pass someone whose speed doesn't match theirs. Having accomplished this objective, they frequently slow down in front of the car they just passed! This sort of conduct reminds me of zealots who must always have the last word or be the first in line - a verbal or physical shove - always at the expense

of the other fellow.

Many people do not obey speed limits. We saw. And most people are not caught. We know. We were, however. We're waiting now for the traffic ticket which will be sent to us at home.

Do we feel like criminals? No. Do we think the "government is getting too involved in our private lives?" Not at all. The patrolman was doing his duty. No exceptions.

While the state officer was writing the ticket, I was thinking. I knew the role of the federal government in giving loans to special friends of political boys (like an ex-president's son). Those million dollar give-aways by the Savings and Loan Associations now have to be paid by ordinary citizens because they were loans the government guaranteed.

I'll bet dollars to donuts that the State of California will get 100% of their fine from us which goes to show how the picture is slanted. Only a small percentage of S&L culprits will ever be caught and a smaller portion will ever pay their fines.

(If there was a rewarding aspect to our speeding ticket, it is that I came up with the thoughts above.)

Highway traffic reflects, I believe, our culture. To put it simply, it is an ever changing picture like those on movie screens and TV sets. It is not

only to hurry, it is also to get ahead of the other guy by whatever means possible.

Cars come out with the power to go 100 mph or more. The manufacturers, along with the advertising media, appeal to speed-crazed adolescents to own one of the newest and flashiest designs. No money down. Pay later! Saturating, non-stop, advertising, however, bombards the airways blaming liberals as "big spenders." What nonsense.

Talk about blinker lights. Ever so many cars left them on for miles and miles. It is one indication that people drive while absorbed with their own thoughts or worries. In that state of mind they are not paying attention to traffic, lanes, or exits. And people do have a lot to worry about these days: problems of unemployment, crime, dope, education, health.

Flashing ahead like a blinker light, my eyes focused on a huge vertical sign with the letters: EAT DIESEL GAS (We didn't.) On the other hand, we drive cars with low mileage; consequently, our cars "eat" more gas than foreign makes. Oil companies with their corporate executives get millions while we get to pollute the atmosphere.

A supply of oil, it is claimed, is in the national interest to protect. Although oil is a finite material, do you really

believe there is a shortage of oil? Most wells that we saw were inactive. Our gas is so cheap that people do not see the need for mass transit or substitute fuel.

Proper names that caught my attention often revealed what the settlers had experienced out West. Next to Sunny Valley lay Louse Creek where perhaps rogues from Rogues River revelled after washing off body lice in the creek. A Shady Cove lay next to the Dog Creek Road near Foothill Boulevard where undoubtedly early settlers trudged, propelled by their own appendages. Did dogs bark then on that road at those folks, forgotten now from the pages of history?

It was certain that no cars were involved in the early settlements. The names told us that story. We passed by Wild Horse and Crazy Horse Roads.

Telling us that life was, even then, one of continual caution and privation were the names of Spyglass Inn and Kettleman's Restaurant. The latter advertised they were open 24-hours a day now. This was probably a carry-over from the past to get enough customers from the sparsely settled areas of the West where strangers might stride in at any hour.

Most of our cities and towns have a problem today with

turn to CRUSING page 12

"Two tailors" is a story from Oskari Tokol's 1953 book *Lapsuudenten muistojä* (*Memories of My Childhood*) which was published in Finland to commemorate his 80th birthday. Tokol was born in 1873 and died in 1963.

"Two tailors" has been translated for *Raivaaja* by Roy Helander.

The village of Yliviirre was fortunate in having two tailors or "kraattari" as they were called in the local jargon. One was from a tailoring family that had been here for many generations. His real name was Jeremias Paasila but he was simply called Tailor-Miia. Long ago the family had come from some other village, from Ullava as I understand it. Miia's father was a tailor, perhaps his father was one also so the son had inherited his father's trade.

But the tailor's trade was poorly rewarded and led to an impoverished livelihood, since Miia's father, old Paasila, had been made a district pauper in the area that he had served as a tailor all his life.

Actually he had been given a piece of land as a croft, split off from the Roikola farm, next to the road, from the edge of a stony field, on which he had built a cottage where he had raised his children. But since the croft did not provide a living and he could no longer do tailoring due to his advanced age and his son Miia could not support him, he had to submit to becoming a pauper, his son staying at

the cottage and continuing his father's trade.

As Miia had also married and produced many children to the croft, so poverty also moved in with him and stayed permanently, so that Tailor-Miia's life's road seemed destined to lead to the same fate as his father's had.

The outward appearance of

the Paasila clan proved that they were from another village. Where the local villagers were generally short and stumpy, the Paasila's were all quite tall and thin, slightly awkward, real pine tree clatterers. When old Paasila went from farm to farm as a pauper, his tottering, doddering progress as well as his

hesitant speech gave us, the thoughtless children, many gleeful moments. We imitated his gait as well as his speech.

Tailor-Miia continued his father's journey, going from farm to farm to do tailoring at the same time as his father went as a pauper. There were no sewing machines in those days, all stitching was done

by hand. We did not know how fast Miia could sew, but usually he stayed at a farm for a long time, several weeks on end at places with larger families.

The suits that Tailor-Miia made would not satisfy modern demands, but they were acceptable. At that time no one could afford (nor would it have jibed with the spirit of their lives) to buy broadcloth for suits, for all were satisfied with homespun woollens that had been tamped into cloth at Tomujoki or Tapio. It wore well and was warm and was water resistant to a large degree. Thicker coats were made from home-cured sheepskins, which were coated with cloth that had been dyed blue. The women generally made their own clothes and Miia could also produce a woman's dress.

Tailor-Miia was no special genius, neither was he stupid. As a very ordinary and slowly moving man, he did not have the gift of gab as craftsmen often do, so that he was able to work diligently in silence. The mistresses of the farms liked him for his quietness and humility and served him the best they had to offer.

But Tailor-Miia had one weakness: he was quite susceptible to liquor. Unfortunately his lowly earnings did not permit him to indulge himself. But there was liquor at one of the farms, and when it was offered to him, he al-

turn to TWO page 10

Two tailors

Illustration by Veikko Vionoja

Nokia and Mitsui in mobile phones joint venture

NOKIA, the Finnish telecommunications and electronics group, and Mitsui & Co., the Japanese trading house, have formed a joint venture to market mobile phones in Japan.

The joint venture will provide Nokia, the world's second largest mobile phones maker after Motorola of the US, with a foothold in the Japanese market which is expected to grow strongly over the next few years.

The Japanese industry is heavily regulated, with mobile phone companies, such as NTT's mobile phone subsidiary and IDO Cellular, restricted to leasing equipment. However, from next April companies will be able to sell mobile phones on the market.

The industry expects increasing competition from next year when the two companies will be allowed to offer digital mobile phone services.

Nokia's joint venture in Japan, Nokia Mobile Phone Japan, will also start marketing handsets for digital mobile telecommunications systems

from next spring.

Nokia, which is headed by chief executive Mr. Jorma Ollila, will provide two-thirds of the capital of Y300m (\$2.74m) for the joint venture while Mitsui will provide the remaining Y100m.

Unit sales in the initial year are projected at 40,000 to 50,000 units with revenues targeted at Y5bn. Nokia expects initially to market its mobile phones on an original equipment manufacturer basis to telecommunications companies but plans eventually to sell products under its own brand name.

Nokia has been studying the Japanese market for the past year or so, having established a mobile phones division in Japan last year.

The Japanese mobile phones market has been held in check by heavy regulation and high prices which have kept penetration at a low 1.5 per cent of the population.

By Michiyo Nakamoto
in *The Financial Times*

Little Helsinki's big emporium

After the 19th-century Lutheran cathedral on Helsinki's Senate Square and Eliel Saarinen's pink granite railroad station, it is probably the most famous building in Finland: a six-story red-brick fortress that is the headquarters of Stockmann, the largest and most celebrated department store in Scandinavia.

To Finns, and to the many others beyond Helsinki who rely on its thick export-sales catalogues, Stockmann is more than a store. In Moscow, where foreign residents have turned to Stockmann for decades to supply them with everything from Bordeaux wines and fresh Atlantic salmon to kitchen cabinets, it is not uncommon to find Western diplomats' children who think Stockmann is the capital of Finland.

The central department store is a grand place, a seven-acre palace of retailing occupying an entire city block at the center of Helsinki, one of Europe's smallest capitals.

The present store, built in 1930, is a classic example of Nordic Art Deco, designed by the architect Sigurd Frosterus as the result of a national competition. At its core is a central atrium that rises four floors to a vast, patterned glass ceiling, shattered by Russian bombers during World War II. Over the years, everything from mobiles to single-engine airplanes has been suspended in the atrium for retail promotions.

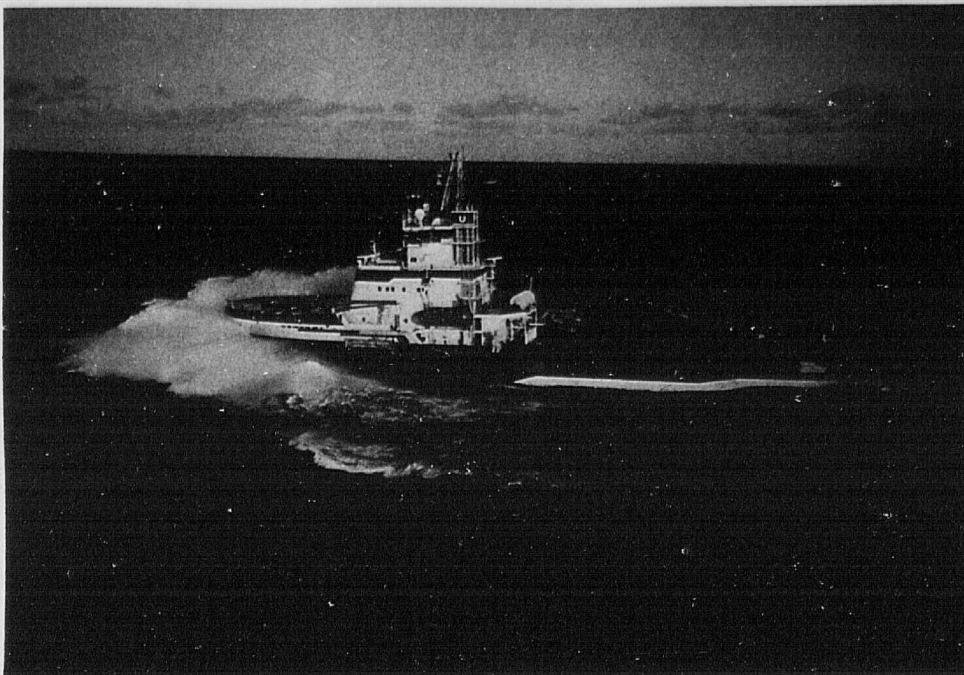
Since Stockmann was founded in 1862, the store has been an integral part of Finnish experience. It was at Stockmann that Finns were introduced to the bicycle and drank their first glass of Coca-Cola, rode their first escalator and saw their first automobile.

With its wide aisles and clean, sparse lines, the store's interior is a model of Scandinavian order and efficiency. In addition to the usual displays of clothing, appliances and furniture, Stockmann also trades in Finnish design crafts, like Marimekko fabrics and Arabia tableware, and it operates one of Europe's largest bookstores. The Academic Bookstore, which deals in books from more than 100 nations, is across the street from the main department store, in a separate building designed by Alvar Aalto, the master of Finnish functionalism.

In addition to the main store in Helsinki, Stockmann operates four branch stores elsewhere in Finland and, since 1989, three retail branches in Moscow. But at the Helsinki store there is a fur storage vault and a fashion consultant for busy business people and, in the deli department, a bountiful supply of fresh reindeer meat.

Stockmann, 52 Aleksanterinkatu, Helsinki, is open every day except Sunday.

by William E. Schmidt
in *The New York Times Magazine*

Fennica - the icebreaker useful the year round.

World's first multi-purpose icebreaker

Finland is one of the few countries in the world where all the harbors may be ice-bound during the winter. As about 90% of Finnish foreign trade relies on shipping, the harbors must be kept open all year round. This makes the Finnish icebreaker fleet something of a life-insurance policy for Finnish industry.

What to do with the icebreakers in summer, however, was a problem for years. The rounded hull of an icebreaker is excellent for breaking ice, but makes the vessel roll dangerously in open water. This meant that icebreakers could only be used in winter.

But then someone had an idea. Was it possible to build a vessel which could break ice in winter and do other work in summer? The question was posed by the Finnish National Board of Navigation, which is in charge of Finland's icebreakers. The shipbuilders at Finnyards Oy's Rauma shipyard took up the challenge. The result was the *Fennica*, the world's first multi-purpose icebreaker.

Icebreaker Fennica

Although the concept of a multi-purpose icebreaker was brand new, the ship was ready in 17 months. Trial runs now show that the impossible has been made possible. The vessel breaks ice easily and can take storm winds in open water without rolling.

The *Fennica* is 116 meters long and 26 meters wide. The biggest difference compared with an old-style icebreaker is the shape of the hull, the broad bow and the stern propulsion units. The bow of the *Fennica* retains the roundness of traditional icebreakers, while the stern has been made narrower. The structure has protruding ribs below the waterline at the stern which help keep the ship level in rolling seas.

The *Fennica* has no rudder, and is steered by two 10,000

horsepower Aquamaster stern propulsion units. Apart from steering, the propulsion units can also be used for breaking ice, and can turn a full 360 degrees if needed.

When they are turned to the side, they create a powerful propeller wake which opens a channel in the ice about 100 meters wide in a matter of minutes. Due to these powerful propulsion units, the vessel is capable of breaking ice even when reversing.

The *Fennica* can make about 16 knots in open water. It can break ice about 80 centimeters thick at a speed of 8 knots. Even ice up to 1.8 meters thick can be broken without stopping. The *Fennica*'s average speed when breaking ice ranges from 8 to 14 knots.

The *Fennica* is also nimble in ice, and can turn 360 degrees on the spot. In trial runs, the ship turned 180 degrees in 70-centimeter ice in only one minute. This ship will not get trapped in the ice however bad the conditions.

Fennica in summer

The *Fennica*, owned by the Finnish National Board of Navigation, has already been leased to the Norwegian company Uglan Offshore for summer work in the North Sea. The lease has been drawn up for five years and the *Fennica*'s sister ship, which will soon be ready, will also be used for cable-laying and anchor handling. The *Fennica* will encounter some tough working conditions as a supply and support ship for Norwegian oil-drilling rigs.

The *Fennica* has a 1,000 square meter open deck, which holds the equipment needed for offshore operations. An A-frame will be used to move a 120-ton 'plough' off the deck to the seabed, where it will be used to open up and cover cable channels. There is a winch at the front of the deck, with flexible cable and sheaves, which will guide the cable over a roller into the sea.

There is also a 15-ton crane on deck, moving equipment on deck or loading and unloading cargo.

Two Aquamaster propulsion units at the stern and three 1,500 horsepower bow thrusters keep the vessel in place when its work so requires. The thrusters are part of a positioning system which automatically stores cable locations in its memory. This makes relocation easy.

The *Fennica* takes a crew of 20, which is sufficient for ice-breaking. During the summer, Norwegian offshore workers will also be on board. The *Fennica* can accommodate more than 80 altogether.

Arja-Liisa Rossi
Information officer,
Finnish National
Board of Navigation

From Finnish Features of Finland's
Ministry for Foreign Affairs

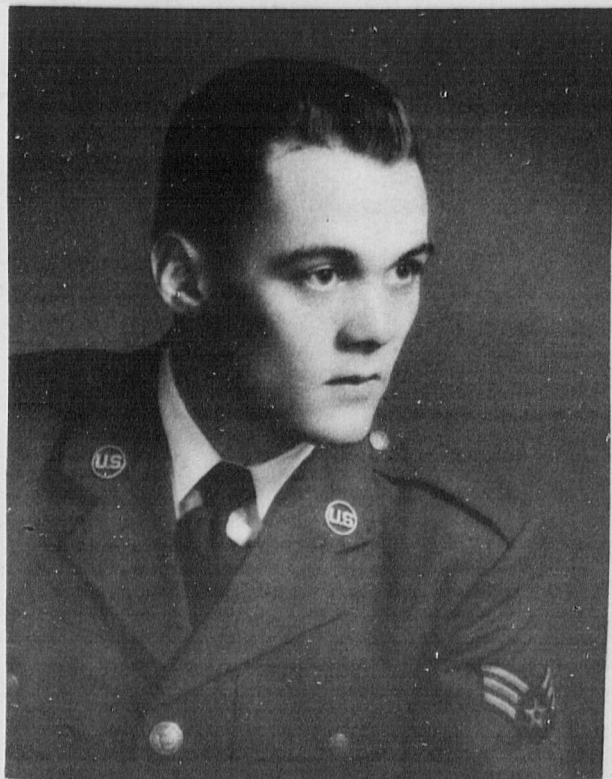
Alumni weekend at Suomi

HANCOCK, MI - Suomi College will hold its Alumni Weekend on Friday and Saturday, October 1 and 2.

Scheduled events include an alumni vs. faculty/staff basketball game, an all-class night at Nutini's Supper Club, a color tour of Keweenaw and picnic at Fort Wilkins State Park, and an alumni banquet and dance. Anniversary classes of 1942, 1943, 1967, 1968, 1982 and 1983 will be honored during the banquet. Spouses, children, parents, and guests are welcome.

Cost for the entire weekend is only \$40.00 per person and \$60.00 per couple. We accept Master Card, Visa and Discover. For information, call 906/487-7210.

Suomi News Service

Air Force S/Sgt. Kenneth LaBombard
(1929-1953)

Air Force Captain Charles E. Tofferl
(1933-1966)

Korea Vietnam Memorial to be dedicated in Fitchburg

FITCHBURG, MA — The Fitchburg Korea Vietnam Memorial Committee will dedicate the city's new Fitchburg Korea Vietnam Memorial on the Upper Common at 10 a.m. this Saturday, Sept. 11. Before the ceremony, there will be a parade from the Fitchburg Senior Center, 14 Wallace Ave., to the Upper Common. The parade will start at 9:30.

As part of an ongoing project to compile a listing of Finnish Americans who have made the "supreme sacrifice" for the U. S. A. through the years, we have determined there are at least two Finnish Americans who will be memorialized on the new monument. There was one in each war.

Korea: S/Sgt. Kenneth LaBombard was the son of Nelson and Esther (Allitalo) LaBombard of Fitchburg.

Vietnam: Capt. Charles E. Tofferl was the son of S. Waino and Bertha (Ehnstrom) Tofferl of Fitchburg. In 1962 Tofferl won distinction as the nation's best tactical fighter pilot in the U. S. Air Force World-Wide Gunnery Meet at Nellis Air Force Base, Nevada.

Photos courtesy of Charles P. LaBombard and Nancy F. Tofferl

TWO TAILORS

continued from page 8

ways drank enough to become intoxicated. And he was noisy and talked incessantly when drunk.

The building of the railroad brought change to the village and offered Tailor-Miia, wallowing in poverty, new opportunities to earn a living. Awkward in movement, Miia was not hired for work on the railroad, but the newly arrived workers needed a tailor and paid a better rate for his services.

Miia's wife, Majastina, was a sprightly woman who found this and that to sell. She baked coffee bread and made coffee and went up and down the line selling them to the railroad men, earning extra amounts to improve life in Tailor-Miia's croft.

The greatest improvement was the purchase of a Singer sewing machine with the extra funds that had doubled Miia's former earnings. The children were growing up and were able to help with the work. The eldest son began to accompany his father on his journeys about the village, but after the purchase of the sewing machine, more and more of the work was done at home.

The railroad and the progress that came with it

brought new, trained tailors to the church village who could make suits according to the new styles. Miia became the tailor for the older village folk whom he and his father before him had served for many years. New times and new ways produced another result for Miia's household: he did not have to become a district pauper.

In my early childhood, the word spread that another tailor had moved into the lower end of the village and he became known locally as Pinni-Tailor. I never learned why he had been given that name, but I suspect that it was because he was quite small of stature and spoke in a high buzzing tone that reminded you of mosquitoes.

Where Tailor-Miia was the model of a typical village tailor, the newcomer was a step beyond him, midway between the old and the new schooled fashion tailor, a link in the chain of human development. He came from some other town, some said Lohtaja, others Kalvia. He had a rather lordly sounding family name Keiskander, but only a few villagers knew it, for he was generally called Pinni-Tailor.

That he owned a sewing machine was a sign that he was of a newer and more developed time. Truly, it was of a rather simple German design, but a sewing machine in any case. He was not only very proud of this instrument, but also very fussy. It could not be moved from farm to farm by horse and wagon, but had to be carried between two poles, so that it would not be jarred nor harmed in any way. After he bought the

Kaara croft which had a spacious and bright main room, he preferred to work at home, but did go from farm to farm on request.

Before arriving in the village, he had served an apprenticeship in his field and could make a stylish suit. And he preferred to use purchased materials rather than thick homespun.

He was quite different from Tailor-Miia in other ways. He was considered quite a genius among the villagers, for he knew a little about many things and could talk of them in the right place and at the right time. He truly was one of those of whom Aleksis Kivi has said: "The craftsman is a witch in the house."

Just such a witch was Pinni-Tailor. Wherever he worked, the neighbor men would gather to spend an evening and listen to his stories. He had the great gift of finding the humorous side in even his most far-fetched tales, making them sound believable and true to his listeners.

Once he had been to Kokkola, and on his return, the men gathered to hear the news from the city. He said: "There's not really any news from Kokkola, but the news from Kälviä are truly terrible!" The frightened men asked what such news from Kälviä might be.

Calmly holding them in suspense he continued: "There's been a long drought in Kälviä as here, and some careless traveller from Kokkola had tossed a match on the roadside . . . and the fire spread and burned down all the stonewalls in Kälviä."

Pinni-Tailor was also an ex-

pert on human nature and he knew how to make fun of human foibles. Especially he enjoyed pointing up the miserliness of certain farmers and their wives. There was a particular farm mistress that the tailor liked to tease. She was especially stingy with the sugar. The tailor would take sugar only when he knew that she was watching him and always took too much in her opinion. He would then return the extra sugar when her eyes were elsewhere.

To cut down on the sugar consumption, she cut the lumps into smaller and smaller pieces. Eventually they were so small that you could not pick them up with your fingers. Just as she poured coffee for the tailor, he took the sugar bowl and emptied it in his hand, threw some in his mouth, some in the coffee cup and said: "What a wonderful idea you have had . . . the sugar is so small that it dissolves almost immediately."

She nearly fainted, but the next time the sugar cubes were back to normal size and the mistress did not pay any special attention as to how many lumps the tailor took with his coffee.

He was just as happy teasing the menfolk as well. Antti of Salin had bought half a firkin of the autumn catch of Baltic herring, which was called "pöplinkäinen." After the herring spawns and the stomach is empty, it grows fat and fatty so that the autumn catch is much better than the spring or summer catch. When it is moderately salted and has been under a goodly weight, the "pöplinkäinen" is

turn to TWO next page

Do you have a good lipeäkala story?

Kalevala Books of LaCrescent (MN) has announced that it is seeking manuscripts for an anthology on Scandinavian and Finnish life.

To stimulate your pens (typewriters or word processors), a prize of \$300 is being offered for best manuscript.

Kalevala Books has compiled the following as suggestions for possible topics:

- Poems, stories and essays about growing up in a Scandinavian American/Canadian household.
- Original poems and stories with Scandinavian Characters/Themes.
- Essays on traditional holidays, feasts, and festivals still celebrated in the New World; for example, St. Lucia's Day or Midsummer.
- Legends retold from traditional sources, such as the Kalevala or the Edda.
- Retellings of folktales and fairytales.
- Original stories with traditional themes, ex: troll stories.
- Traditional recipes.
- Ole and Lena jokes . . .
- Anything related to Finnish or Scandinavian life.

The contest deadline is Oct. 31, 1993. And entry fee of \$2.00 must accompany your entry (each person may send more than one story, anecdote, recipe, joke, essay, etc., for consideration).

Send manuscripts to Kalevala Books, Attn: Johanna Asiala, Editor; P. O. Box 118, LaCrescent MN 55947.

Johanna Asiala is the proprietor of Kalevala Books. She writes, "Although I am of Finnish descent, I grew up with almost no knowledge of my heritage. During the entire period of my childhood, I knew only one other Finnish family, and they knew no more of what it meant to be Finnish than I did. When my grandparents emigrated here in the 1920s, they decided that they were Americans now. The traditions, songs, stories and history that they knew they refused to share, and it died with them.

"It wasn't until I was 22 and newly graduated from college that I began to learn of my heritage. I worked for another publisher who traded in Scandinavian books, and probably spent most of my salary on books with titles such as *Of Finnish Ways*, *Festivals of Finland*, and *A Scandinavian Christmas*.

"Now that I have my own publishing company, I would like to do a book on Scandinavian and Finnish Heritage. I know that there are other people like myself who are disconnected from their roots, and I want to present an anthology of contemporary writings on what it means to come from a certain background."

"Remembering those who sacrificed"
Korea Vietnam Memorial Dedication

Saturday, Sept. 11 10 AM
Upper Common
Fitchburg

Frankie's Barber Shop
408 River Street

Fitchburg, MA

Finnish Golden Agers back in business

The Finnish Golden Age Club will hold its first meeting of the 1993 fall season at 2 pm on Tuesday, September 14 in the fellowship hall of the Elm St. Congregational Church, 264 Elm Street.

Following a short business meeting, we enjoy a program of music and readings after which a social hour with coffee and refreshments is held.

We would be delighted to have you join us.

The Finnish Golden Age Club

Registration deadline nearing for art exhibit

Works of four media: painting, drawing, sculpture, and photography are being accepted at the second annual Finnish American Fine Art Exhibit scheduled for Sunday, October 10 at Saima Park, Fitchburg, 11:00 a.m. to 5:00 p.m.

TWO TAILORS

continues from previous page

truly a delicacy.

The tailor realized that Antti kept careful count of how many herrings he was devouring. Again he took a herring when Antti's eyes were on him and although well-filled, he took one more, saying: "should I have a second one?"

Antti's ears turned red and he wanted to end the meal, but did not quite dare to do so. But later Antti had told the others of the tailor's herring meal, saying: "The darned rascal had the nerve to say 'should I have a second one?' when he had the ninth one in his fingers."

Pinni-Tailor was also known as a trader in watches. He always had a least two watches in his pocket, with a chain crossing his chest from one vest pocket to another. In those days a watch was not considered to be so much a time-piece but rather an ornament and something to be traded. On Sundays, the men gathered at the church hill not so much to attend services as to trade watches. The known watch traders were Pinni-Tailor in Viirrekylä and "Jaani-Jussi" in Välikanuskylä.

When the conversation turned to watches and trading, the tailor was in his element. He knew the names and workings of all the watches as well as a bit about repairing them as well, so he was able to cheat all those who knew but little about the subject. The most famous watches of that time were French and English brands such as "London" and "Dublin," later cylinder watches and finally Swiss anchor watches.

The French ones were almost round, the dials finely turned out. They had thin metal chains around the springs that transferred the power to the clock mechanism. The English ones were

turn to **TWO** page 12

Elm Street Steam Rooms
"A TRADITIONAL FINNISH STEAM SAUNA"
348 Elm St., Fitchburg, MA
(508) 345-7305

Hours:
Wed. 4-10 Fri 3-10
Th. 4-10 Sat. 12-10
Sun. 8-9
RUSS DAVIS, PROP.

Each entrant may submit two works of art. Excluded are any that were shown at last year's Finnish American exhibit. All paintings and photographs must be framed and have screw eyes and wire for hanging. This is a non-juried show.

All Finnish Americans are encouraged to take this opportunity to show their talents and perhaps make a sale or two. A 10 percent commission is payable to the sponsoring organization on any sales.

Deadline for registering is September 20. A \$2.00 registration fee per piece entered is payable upon registration. Receiving time of works entered is Saturday, October 9, 1:00 to 4:00 p.m.

Entry forms are available from co-chairs Maija Mård (508) 582-7717, 444 Chase Rd., Lunenburg, MA 01462 and Ellen Rahnasto, (508) 343-9395, 29 High Rock Rd., Fitchburg, MA 01420.

The Central Committee of Fitchburg is sponsoring the exhibit.

Toini Laakso

Revontulet offers cooking classes

Once again Revontulet is sponsoring a series of Finnish cooking classes:

- Pulla - Monday, Sept. 20th
- Rye bread - Monday, Oct. 18th
- Karjalan pitrakka - Monday, Nov. 15th

All classes will be at Saima Park at 6:00 p.m. The fee is \$10.00 per class. Call Pirkko Lassila 386-7060 to register. All classes limited to 20 people.

Participants in the classes are requested to bring a cookie sheet, bowl and wooden spoon. Ingredients will be supplied. You will take home your baked goods after each class.

revontulet

Lukijan Kynästä

To the Editor:

This is to inform your readers that besides the Finno-Ugric studies of Canada, there is also another one for those who are interested in the Finno-Ugric Studies.

Name and address:
Suomalais-Ugrilainen Seura
B. P. 320
00171 Helsinki
FINLAND

You may write in English, if you prefer.

Sincerely yours,
Osma U. Tuiskula
Lantana, FL

\$16,282.50
+ 500 FIM
+ \$ 5.00 CAN

has been donated as of press time to the RAIVAAJA Computer Fund (see the *Tietokone-erä* on page 2).

The Board of Directors of Raivaaja Publishing Company wishes to thank sincerely all who have donated so generously thus far.

But you must keep the momentum going! Updating and modernizing Raivaaja's production equipment requires a capital investment approaching \$20,000. So please, keep your donations - however large or small - coming.

As RAIVAAJA's first editor Taavi Tainio wrote over 87 years ago: "...the backwoods pioneer, the clearer of fields, does not count his troubles. The work must be done. It will be done."

Remember, this newspaper is owned by the Finnish American community. It is your paper!

So, let us not count our troubles; let us continue your work. Send in a contribution today! *Kittos!*

RAIVAAJA, P. O. Box 600,
Fitchburg MA 01420-0600
USA.

Hackensack, NJ

"Inspirations" is the title of an exhibit of silks, icons and tapestries by Seija Floderus at the Edward Williams Gallery of Fairleigh Dickinson University until October 1.

There is an opening reception this Sunday, Sept. 12, 3-5 p.m. at the gallery, 150 Kotte Place.

Floderus lives in Barrington (RI). This summer in Finland there was an exhibit of her work.

The Williams Gallery hours are Monday-Friday, 9 a.m. to 9 p.m., and Saturday, 9 a.m. to 2 p.m. For more information, the gallery's telephone number is 201-692-2449.

Finnish American Club of Rutland Dance

Sat. September 11, 1993
8 - 12 pm

Sovittaja Park

Demond Pond, Rutland, MA

Music by
Ed Hendela

Finnish American Club of Saima TORI '93 FALL FESTIVAL OF ARTS & CRAFTS

"Come Start Your Christmas Shopping Early!!"

SUN. SEPT. 19, 1993
10 A.M. - 3 P.M.

SAIMA PARK
Off Ashby State Rd., Fitchburg, MA

FREE ADMISSION !! Rain or Shine!! FREE ADMISSION!!

West Boylston Travel Route 12 West Boylston, MA

Low airfares
to Finland
and Florida!

Nancy Sivula Jakobowicz
MA 1-800-300-6727
508-835-6727

Irene & Ardy Kamila cordially invite their family and friends to join them on **Sunday, Sept. 26th, 1993** from 2:00 - 5:00 P.M. for an Open House and Dance at Saima Park in celebration of their 50th Wedding Anniversary.

Kalenteri

ARIZONA

Sept. 12 - Finnish-American Club fall meeting, 2 pm, Speedway Travel, Tucson.

CALIFORNIA

Sept. 11 - "Picnic Day at F. A. H. A.," 11 am-5 pm, FAHA, Sonoma. Sponsored by Kaleva Ski Club-United Finnish Brotherhood.

Sept. 14 - United Finnish Kaleva Brothers and Sisters No. 21 membership meeting, 7:30 pm, Cafeteria, Brotherhood Hall, 1970 Chestnut St, Berkeley. Slides of Finland by Leo Vuosalo.

CONNECTICUT

Sept. 25 - TORI (Bazaar), 1-3 pm, Finnish Hall, Rte. 169, Canterbury. Free admission. Sponsored by Finnish American Heritage Society.

FLORIDA

Sept. 12 - *Kahviaiset*, 2 pm, Suomi-Talo, 301 Central Blvd, Lantana.

Sept. 14 - American Finnish Tourist Club monthly meeting, 7 pm, Suomi-Talo, Lantana.

MARYLAND

Sept. 12 - *Krapujuhla* (Crabfeast), 2 pm, 294 Dogwood Rd, Millersville. Reservations: 410-647-5798 or 410-381-9384. Board meeting 1-2 pm. Sponsored by Finlandia Foundation - Baltimore Area Chapter.

MASSACHUSETTS

Sept. 8 - Finnish-American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.

Sept. 9 - Raivaaja Publishing Company Board of Directors meeting, 5:30 pm, 147 Elm St, Fitchburg.

Sept. 10 - Knights of Kaleva *Panun Maja* #24 monthly meeting, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg.

Sept. 11 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by FACS.

- Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Rutland. Music by Ed Hendela. Sponsored by FACR.

Sept. 13 - Finnish Language Classes begin, 7 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Beginners, intermediate or advanced classes. For more info: June Rantanen (508-582-4201) or Martha Kuokkanen (508-874-2780).

Sept. 14 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Sept. 15 - Finnish American Society of Cape Cod monthly meeting, 7:00 pm, Burger King, Rt. 132, W. Barnstable.

Sept. 17 - End of Summer Dance, 8 pm-midnite, Viking Club, 410 Quincy Ave, Braintree. Music by Nils Lundin.

Sept. 18 - Supper, 5 pm, U. K. Temperance Society Camp, 83 Suomi Rd, Pembroke. Sauna 3:00-9:30 pm. Sponsored by UKTS.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by FACS.

- Harvest Dance, 8 pm-midnite, Sovittaja Park, Rutland. Music by Elliot Lockwood. Sponsored by FACR.

Sept. 19 - TORI '93 - Fall Festival of Arts & Crafts, 10 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Sponsored by FACS.

Sept. 20 - Pulla cooking class, 6:00 pm, Saima Park, Fitchburg. Limited enrollment; registration required: 508-386-7060. Sponsored by Revontulet.

MICHIGAN

Sept. 11 - Flea Market, 9 am- 3 pm, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills.

- Kick Off Dance, 8-midnite, Finnish Center, Farmington Hills. Music by a Western party band. Reservations 478-6939.

Sept. 12 - All Generation Picnic, noon till dusk, Maybury State Park. Sponsored by Finnish Center Ass'n.

Sept. 18 - Annual Crayfish Dinner, Finnish Center, Farmington Hills. Reservations 644-8170.

Sept. 20 - Finnish Language Classes begin, Finnish Center, Farmington Hills. Registration 6:30 pm; class 7:30-9:30 pm Mondays for 10 weeks.

MINNESOTA

Sept. 13 - Finnair Singers in concert, 7:30 pm, Vermillion College, Ely.

Sept. 14 - Finnair Singers, 7:30 pm, St. Joseph Church, Chisholm.

Sept. 15 - Finnair Singers, 7:30 pm, Gethsemane Lutheran, Virginia.

Sept. 17 - Finnish American Cultural Activities monthly meeting, 7:30 pm, International Institute, 1694 Como Ave, St. Paul.

Sept. 18 - Finnair Singers, 7:30 pm, Christ Lutheran Church, 3244 34th Ave, Minneapolis.

OREGON

Sept. 9 - Finnish-American Historical Society of the West membership meeting, 7:30-9:30 pm, Portland Pentecostal Church, 6225 N. E. Stanton, Portland.

Events subject to change without notice

TWO TAILORS

continues from page 11

designed in the same way but were larger. The French ones had double casings so that the watch was within a separate outside casing.

The "Dublinki" was very large and its works differed from the others. It had some sort of quarter beat system where the others had a double "tick-tock." They called the "Dublinki" a "chaff-cutter" for its ticking sounded like: "Silt-put tip-puu, silt-put tip-puu" (the chaff is dripping, the chaff is dripping).

All the background, brand-names and explanations of systems of which Pinni-Tailor spoke with the greatest enthusiasm were deeply engraved in our childish minds,

CRUSING

continues from page 8

guns and gangs. It was a practice well ingrained also in the westward trek of sometimes desperate people. Reminding us of this was Winchester Canyon Road. Perhaps to contradict such a violent reference, a nearby road was named Pleasant Valley Road. Did they have different goals? Why?

Then there was Churn Creek Road. Was a farm nearby? How large of a herd was there? How long did they operate? Was anyone "battered up" back there in the early days?

It was quite natural, of course, for those rugged individuals to be boisterously adamant of their settlement. They called that path the Hooked Creek Road. Were they hooked (in the modern sense) to Whiskey Town Lake where a Stardust Motel lay somewhere next to a restaurant called The Shack? We did not "shack up" there; we breakfasted, instead.

Preferring, of course, the national drink of Finnish lads and lassies, we ordered coffee at the Milk Farm Restaurant and were greeted with gasps that seemingly blew off the Top Hat advertising platform. But we didn't connect it with the air currents from Windmill Inn. They were named in the bygone era of the early settlers; not by us.

We were headed for the Talent Truck Stop for a bite to eat and were tantalized by dozens of trucks carrying cherry tomatoes. They lay in rounded heaps in the open trucks still soaking in the warmth of the California sunshine.

In the meantime, our eyes were riveted on the metal strips on mud flaps of the rear wheels. They dazzled and blinded those of us who followed their flapping dance.

There were dozens of triple

and we each hoped to own such a watch in the future.

The small country village of Bothnia was too closed for the Pinni-Tailor's mentality, and at the turn of the century he caught the rampant American fever. He came to America. By chance I heard that he had settled in nearby Worcester, so I went to see him. He had reached the evening of his life by that time, but old memories raised his spirits.

About 30 years ago I was one of the mourners at the funeral of the last old time village tailor, as his earthly remains were laid in the earth of a foreign land. Only a very few knew him here and hardly anyone missed him, but Pinni-Tailor is surely still remembered there in Viirrekylä of Kannus.

trailer trucks . . . log trucks . . . lumber trucks . . . tankers. I couldn't help thinking . . . I believe the companies that run those triple trailers are making huge profits. They are able to eliminate one driver in three! This causes more unemployment; consequently, competition for jobs makes wages go down. Also, either traveling behind or passing those mammoths is a challenge to one's mechanical prowess. And stressful.

We sped past California "farms" with hundreds of acres in various geometric shapes. There were vegetable fields impossible to identify in a matter of seconds. Occasionally, a lone operator of a large machine was chugging through the rows. Batches of Latinos, here and there, were back bent harvesting the produce.

Compared to family farms of Oregon and Washington, it was astonishing that there were no houses, no barns, no sheds indicating occupancy. Hence, I believe, the huge acreages were owned by absentee landlords.

Head bent over the excellent variety of fresh fruits and veggies at the California Lutheran University cafeteria, made me recall those formative years of mine. Instead of immigrants' daughters and sons in the fields, I appreciated the products of Latino toil.

Those fruits and veggies represent the earthy energy that feeds us every bit as much as the intellectual, artistic and physical activities at Westward Ho! It was a rewarding experience to be at the California Lutheran University to celebrate FinnFest USA '93 at Thousand Oaks.

FinnFests are, in a way, like major highways that give us a chance to explore the many exits that decorate our national cultural roadways. It is also the map of America.

Did you enjoy the "cruise" with my man and me?

Ruth Holm

continues from page 1

Laying Ruth Holm to rest in Forest Hill Cemetery, Fitchburg (MA).

for the fund. Two days later she presented \$150 and the names of those from whom she had received money.

She was born Ruth E. Maki, on March 2, 1919, in Ironwood, Michigan, the daughter of Frank M. and Lempi M. (Rantala) Maki. Here in the U. S. Frank shorted his last name from the old country Keskimäki.

Ironwood is located on the Upper Peninsula, a place, Rev. Olson observed, where "Finns outnumber the trees 3-to-1."

The Maki family did not stay long on the U. P. They moved to Fitchburg where they stayed a few years. Then it was on to Harlem in New York City. Here Ruth Maki graduated from high school. She attended a business school.

She married Henry Holm, and had two children, son Gene and daughter Barbara.

During her years in New York, she also worked as an executive secretary at Mitsui Corp. for more than 20 years.

By the 1970s Ruth Holm had become a widow. In 1978 her daughter died. She decided to return to Fitchburg where she had inherited her parents' home at 10 Mattson St. Little did the region's Finnish community realize at the time that this move would bring such a vibrant person into its midst.

In 1983, a decade ago now, after Tarmo Hannula had accepted the FinnFest USA banner in Minneapolis, the New England Finnish community was busy preparing

itself for the second national FinnFest. Ruth Holm was elected the secretary of the FinnFest USA '84 committee. Through the balance of '83 and 1984 Holm certainly lived and breathed FinnFest.

After FinnFest '84 was over, and the final meeting held, Holm now had time for other endeavors. Her willingness to get involved quickly filled her time with projects.

In 1985 Holm took on a variety of responsibilities. As mentioned earlier, she was elected a director of Raivaaja Publishing Company that year. She served in that capacity until the annual meeting this year. She was a Raivaaja Publishing Company shareholder.

In April 1985 she became corresponding secretary of the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College. She served in that post until the Center's 1990 annual meeting. She was also a trustee of the Center from 1988 to 1991.

Later in 1985 she became the membership secretary of the Finnish-American Club of Saima Inc. She served in this office until her illness forced her to retire earlier this year. She also served as a director of FACS. Holm had joined the club in 1980 and was a Life Member at the time of her death.

She was a member of the Finnish Golden Age Club of Fitchburg and served a stint as the club's RAIVAAJA correspondent. She also served as the club's refreshment committee chair.

She was also active on the Finnish Central Committee, usually coordinating refreshments at committee functions.

She was also a member of the Boston Chapter of Finlandia Foundation and was involved periodically with the refreshment committee there.

Ruth Holm was also a member of Emanuel Lutheran Church and the Messiah Lutheran Church Women's League.

Ruth Holm's interests and

activities went beyond the region, too. It would take some time to compile a list of all the organizations which received her support. A couple that we know of were Suomi College and the Finnish American Literary Heritage Foundation.

Ruth Holm was a regular attendee of the annual FinnFest USA festival.

Despite all her commitments in Finnish American volunteer activities, Ruth Holm was also employed for much of the last dozen years of her life. She was not afraid of the challenges offered by advancements in the field of word processing and was eager to learn about them. She worked at Digital Equipment Corp. in Westminister for several years before she retired.

In his eulogy Rev. Olson mentioned how Ruth Holm was deeply committed, deeply involved, in things that reach out to people. He recalled how she was always reaching out to people, and how she gave of herself to people.

It certainly is a rare breed who does spend so much time working for the community and not just for his or herself. If there is to be some kind of hope for the future of our cultural activities in this country, we need to follow the example of a person like Ruth Holm.

Ruth Holm was laid to rest in the family lot at Forest Hill. Serving as bearers were Rudolph Lahti, Arvo Rantala, Armas Kaukoranta and FACS President Walfrid Makela. The Fitchburg Chapel of the Sawyer-Miller Funeral Homes handled funeral arrangements.

Ruth Holm leaves a son, Gene R. Holm, of Knoxville, Tennessee.

The family suggests memorial donations may be made to the Finnish-American Club of Saima, P. O. Box 30, Fitchburg MA 01420-0030, or to the Emanuel Lutheran Church Memorial Fund, 1200 John Fitch Highway, Fitchburg MA 01420.

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, RAIVAAJA will keep in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe today!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1993. Regular USA subscription rates are \$23.00 a year, \$15.00 for six months, and \$11.00 for three months. Send this coupon and your check payable to Raivaaja Publishing Company to Raivaaja, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Fitchburg ja ympäristö

Tulevia tilaisuuksia

Uutispaloja

Suomalainen Kultaisen Iän Kerho aloittaa syyskauden toimintansa kokoontumalla tiistaina, syyskuun 14. päivänä klo 2:00 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntatalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Varsinaista kokousta seuraa musiikista ja lausunnasta koostuva ohjelma ja seurustelua kahvikupposen kera.

Kaikki ovat tervetulleita!

Fitchburgin taidemuseo tarjoaa koko joukon taidekursseja kaikenikäisille. Useimmat kurssit alkavat lokakuun alussa, vaihdellen viidestä kahdeksaan viikkoon pituudeltaan.

Museo järjestää myös yhden päivän kestäviä ns. workshop kursseja.

Lisätietoja tarjolla olevista kursseista saa ottamalla yhteyden museoon osoitteessa 185 Elm St., Fitchburg, MA 01420 tai puhelimitse (508) 345-4207 (tiistaista lauantaihin klo 11:00 aam.-4:00 ip. ja sunnuntaisin klo 1:00-4:00 ip.).

Kansantansiryhmä *Revon-tulet* järjestää tänä syksynä

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaut HYVÄT UUTISET lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Viikottaiset rukouskokoukset KODEISSA.

Kyselyjä seurakunnan toiminnasta voi tehdä soittamalla puh. 343-9659.

Kokoustilaisuudet syyskuun 12 ja 26 pv.

Tervetuloa!

Elm St. Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aamulla. Pastori Phillip Meher saarnaa. Pikkulapsille järjestetty hoito jumalanpalveluksen ajaksi.

Kellokuoro kokoontuu maanantai-iltaisin klo 7:00.

Kirkkokuoro harjoittelee tiistai-iltaisin klo 6:45. Hartaustilaisuus klo 7:00.

Lauantai-iltaisin klo 6 - 7 kirkko on avoinna rukoukseen ja mietiskelyä varten.

Messiah Lutheran srk

Lauantaina, syysk. 11. klo 8:30 miesten aamiainen, raamattutunti ja virkailijoiden kokous. Kaikki tervetulleita!

Sunnuntaina, syysk. 12. **Huom!** siirrytään tavalliseen aikatauluun - Klo 9:15 sunnuntai koulu alottaa vuotensa 1993-1994. Klo 9:15 raamattutunti. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollisjumalanpalvelus. "Trustees" kokoontuvat alasalissa kahvitarjoilun yhteydessä. Klo 7:00 ill. Iltahartaudet jatkuvat Our Savior Lutheran kirkolla Westminsterissä.

suomalaisruokien valmistuskursseja, joiden pitopaikkana on Saiman Puisto.

Ensimmäisenä perehdytään pullan leivontaan maanantaina, syyskuun 20. päivänä. Ruisleivän leipomisniksit ovat vuorossa maanantaina, lokakuun 18. päivänä. Kolmas kurssi opastaa valmistamaan karjalan piirakoita. Se pidetään maanantaina, marraskuun 15. päivänä.

Tunnit alkavat klo 6:00 illalla. Osanottomaksu peritään kultakin illalta. Rekisteröimisen voi tehdä ottamalla yhteyden Pirkko Lassilaan numerossa (508) 386-7060. Maksimi osanottajamäärä on 20.

Osanottajien tulee ottaa mukaansa leivinpelli, kulho ja puulusikka. Osanottomaksu

kattaa leivintarvikkeet. Kottiviemisiksi kukin osanottaja saa omat leivonnaisensa.

Raivaajan lukijat muistanevat, että tämän kuun 19. päivänä on Finnish-American Club of Saiman vuotuinen Tori-tapahtuma. Myyntipöydiltä löytyy varmasti mielusta jokaiseen makuun.

Torin järjestäjä Lloyd Hannulan mukaan järjestelyt ovat sujuneet erinomaisesti. Uusia käsityöläisiä ja lahjatarvikkeita on ilmoittautunut mukaan.

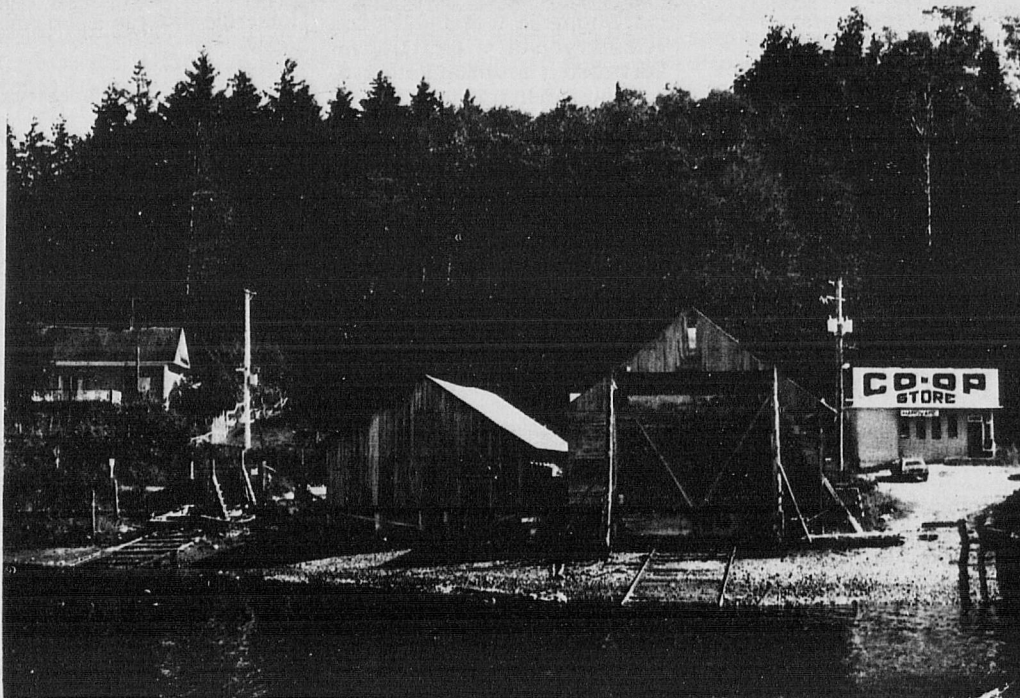
Erityisesti skandinaavisiin käsitöihin erikoistuneen sudburyläisen Sally Wadmanin ilmoittautuminen innosti Han-

nulaa. Wadman poikkeaa nuista osanottajista siinä, että hän ei myy valmistamiensa käsitöitä, vaan antaa oppitunteja niiden valmistuksessa, ja myy niiden kaavoja.

Wadmanilla on takanaan yli kaksikymmenvuotinen kokemus skandinaavisten käsitöiden parissa. Hän on antanut oppitunteja Sudburyn kouluissa, monilla festivaaleilla, Old Sturbridge Villagessa, lukuisilla leireillä ja skandinaavisilla festivaaleilla.

Hannula kehottaa kaikkia skandinaavisista käsitöistä kiinnostuneista saapumaan paikalle oppia ottamaan. Hän kertoi Wadmanilla olevan 175 erilaista kaavaa ja tarvikepakettia.

jatkuu sivulla 15

Terveisiä Sointulasta

Lennupolka Leverettistä muisti Raivaajan toimitusta ylläolevalla postikortilla. Se kuvaa Matti Kurikan vuosisadan alussa Brittiläisen Kolumbian Malkosaarelle perustaman suomalaisen ihanneyhteisön rippettä. Kuvan Co-op Store on Teuvo Peltoniemen kirjan "Kohti parempaa maailmaa" mukaan ainoa jäljellä oleva suomalaisten aloittama osuusliike Kanadassa.

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853

Eino E. Niinimäki Kevin D. Nivala
SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

HUHTALA OIL CO.

5 MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- Our own service department to our customers
- New customers always welcome
- Our third generation

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

NORTH SUBARU
END MAZDA
ISUZU

SUBARU-MAZDA

757 Chase Road, Rte. 13, Lunenburg
(508) 582-4911

ISUZU

525 John Fitch Highway, Fitchburg
(508) 345-1011

TERVETULOA YSTÄVÄT
ALICE & EUGENE HEIKKILA

Kalevan Ritarit Panun Maja #24 kokoontuvat perjantaina, syysk. 10. p:nä klo 7:30 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 11. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit Sovittajan Puistossa Rutlandissa lauantaina, syysk. 11. p:nä klo 8-12 yöllä Ed Hendelan musiikin tahdissa. Järjestäjä FACR. Kaikki tervetulleita!

Fitchburgin Kalevaisten suomenkielien kurssit syysk. 13. - marrask. 13. välisenä aikana. Kurssit maanantai-iltaisin klo 7-9 Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 11. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo
soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Suomen uutisia

Jörn Donner

Rkp:n Donner Ahtisaaren talliin

Suomen Ruotsalaisen kansanpuolueen kansanedustaja Jörn Donner tukee Sdp:n presidenttiehdokasta Martti Ahtisaarta Suomen seuraavaksi presidentiksi.

Donner ilmoitti viimeviikossa tiedotustilaisuudessa, että häneen on tehty vaikutuksen se tehokkuus ja päättäväisyys, jolla Ahtisaari vei lävitse Namibian itsenäistymisprosessin.

Lisäksi Donner sanoi uskovansa, että Ahtisaarella on halua, kykyä ja näkemystä olla Suomen omatunto vaikeina aikoina. Tosin tässä suhteessa parempi ehdokas olisi Donnerin mukaan arkkipiiä John Vikström.

Donner sanoi olevansa valmis liittymään Ahtisaaren kansalaisvaltuuskuntaan, jos häntä sinne pyydetään. Viime presidentinvaaleissa Donner tuki Mauno Koivistoa "parhaimman puutteessa". Hän sanoi tukevasa Ahtisaarta empien ja myönsi että tuntee hänet vain pintapuolisesti.

Syy siihen, miksi Donner ei tue Rkp:n omaa presidenttiehdokasta Elisabeth Rehniä, kokoomuksen Raimo Ilaskiveä tai keskustan Paavo Väyrystä on se, että hän "tuntee nämä kaikki". Rehniltä puuttuu Donnerin mukaan myös "yhteiskunnallista uskottavuutta".

Korhosen tukiryhmä moittii Yleä

Suomen presidenttiehdokas Keijo Korhosen tukiryhmä moittii erityisesti Yleisradiota, siitä, ettei se kohtelee tasapainoisesti kaikkia presidenttiehdokkaita tiedonvälityksensä, vaikka se on kaikkien suomalaisten yhteisesti omistama tiedotusväline. Suomen kansan itsenäisyysrintama vaatii, että Yleisradion hallintoneuvosto ja ohjelma neuvosto puuttuvat epäkohtaan heti.

Tukiryhmän mukaan myös muut viestimet ovat syyllistyneet ehdokkaiden epätasapuoliseen kohteluun, mutta se mainitsee nimeltä vain Yleisradion, joka on parlamentaarisesti valvottu tiedotusväline.

Ryhmän mukaan viestimisessä on tarkoituksenmukaisesti alettu puhua vain kolmesta pääehdokkaasta ja näitä tuodaan korostetusti esiin. Korhosta kannattavien mukaan näin pyritään luomaan selkainen kuva, että muut ehdokkaat olisivat näitä kolmea halpa-arvoisempia.

FIN korvaa SF:n postiosoitteessa

Suomen maatunnus muutettiin syyskuun alussa ulkomaanliikenteen postiosoitteissa. Vanhan SF-tunnuksen rinnalle tulee FIN. Vanha tunnus tosin säilyy käytössä uuden ohella vielä tämän vuoden ajan.

Maatunnuksen käyttö ei ole välttämätöntä. Pelkkä tunnus ei myöskään korvaa maan nimeä vaan maa on merkittävä osoitteeseen.

Jos tunnusta käytetään, posti suosittelee sen kirjoittamista suomalaisen osoitteen postinumeron eteen tyylillä FIN-00350 Helsinki.

Kuuskosken ehdokkus varmistunut

Kansanedustaja Eeva Kuuskoski (kesk) on saanut taakseen 20,000 kannattajan nimen. Samalla Kuuskosken ehdokkuus Suomen tulevissa presidentinvaaleissa on varmistunut.

Kuuskoskea kannattava Muutos 94 -kansanliike sai elokuun viimeisen viikonvaihteen aikana kokoon yhteiset, 20,000 nimikirjoituksesta, jotka tarvitaan puolueiden ulkopuolisen presidenttiehdokkaan asettamiseen.

Velkaelvytys Kuuskosken lamalääke

Eeva Kuuskoski (kesk) esittää Suomelle lamalääkkeeksi velkaelvytystä ja työttömyyskorvausten muuttamista työpanosta edellyttäväksi tueksi.

Eeva Kuuskoski väitti viimeviikkoisessa lehdistötilaisuudessaan sekä Suomen nykyisen että edellisten hallitusten pääministerien tehneen "kärkeä virheitä", toimineen "vastuuttomasti" ja saaneen aikaan nykyisen surkeuden.

Suomen entinen sosiaaliministeri esitteli kampanja-ajatuksiaan viime viikolla kirjienä, joka on lähetetty maan kahdelle entiselle ja yhdelle nykyiselle pääministerille, siis Kalevi Sorsalle (sd), Harri Holkerille (kok) ja Esko Aholle (kesk).

Kuuskoski kuvaa esityksi-

ään ensimmäiseksi hätäohjelmaksi. Hän vaati elvyttämistä velkarahalla, muttei määritle, paljonko valtio vielä voisi lainata nykyisen pörssin miljardin velkataakan päälle. Hän vaatii myös hyötyjen leikkaamista pois "vilpillistä etua saaneilta" täsmämentämättä kovin tarkasti, keittä tarkoittaa.

Vähemmistökielten opettajat haluavat turvata ulkomaalaisten lasten oikeudet opiskella äidinkieltään Suomessa. Nelisenkymmentä ihmistä yhdeksästä eri kulttuurista oli vieraskielisten lasten opettajien täydennyskoulutuksessa Heinolassa.

Opettajat huolestuneita vieraskielisten lasten äidinkielen säilymisestä

Suomessa asuvien vieraskielisten lasten äidinkielet ja kulttuurit ovat vaarassa häviää suomalaisuuden alle, sillä vain murto-osa Suomessa asuvista ulkosuomalaisista lapsista saa opetusta omalla äidinkielellään.

Näin sanovat vähemmistökielten opettajat, jotka ovat perustaneet yhdistyksen vieraskielisten lasten äidinkielen opetuksen ja kulttuurin turvaamiseksi.

Yhdistyksen tavoitteena on säilyttää ja tehdä tunnetuksi sekä omien vähemmistöjen, saamelaisien ja romaanien, että pakolaisten ja maahanmuuttajien kieltä ja kulttuuria.

Yhdistys perustettiin ensimmäisellä vähemmistökielten opettajien yhteisellä kurssilla, joka pidettiin Heinolassa. Kurssilla koulutettiin nelisenkymmentä ihmistä venäjän, viron, arabian, espanjan, englannin, vietnamien, kolmansien, romaani- ja somalikielten opettajiksi.

Vain tunti äidinkieltä viikossa

Vähemmistökielten opettajat ovat huolestuneina seuranneet vähemmistökielten aseman heikentymistä.

Viime vuonna Suomen opetusministeriö vähensi pakolaislapselle annettavan viikottaisen äidinkielen opetuksen kahdesta yhteen tuntiin. Opettajien mielestä vain yksi tunti viikossa ei riitä säilyttämään lasten omaa kieltä, kulttuuria ja identiteettiä.

Opettamista hankaloittaa myös se, että samalla tunnilla saattaa olla useita eri-ikäisiä oppilaita.

Muiden kuin pakolaisten opettaminen lasten äidinkielellä on kuntien oman aktiivisuuden varassa. Monet kunnat ovat kuitenkin säästäneet juuri vieraskielisten lasten opetuksesta.

Vieraskielisten lasten opetuksen voi estää myös tarvit-

tavan oppilasmäärän tai opettajan puuttumisen: ryhmässä täytyy olla vähintään viisi oppilasta, opetus on usein vapaaehtoista ja tehdään koulun ulkopuolella.

Vähemmistökielten opettajien mukaan suomalaisissa kouluissa ymmärretään hyvin kansainvälisyyskasvatuksen tärkeys, mutta keinot opettaa ovat vielä niukat.

"Opettajilla ei ole tarpeeksi tietoa vieraista kulttuureista. Voi käydä niinkin, että kansainvälisyyskasvatuksen tunneilla opettaja kertoo kaukaisesta maasta, mutta unohtaa luokassa istuvan vieraan kulttuurin edustajan", Nina Keres kertoo.

Vähemmistökielten opettajat toivovat, että vieraskielisten lasten opettaminen tulisi osaksi opettajankoulutusta. Nykyään vähemmistökieliä opettavat yleensä kielen taitajat, joilla ei välttämättä ole opettajankoulutusta ja jotka saavat ainoastaan täydennyskoulutusta.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomaille: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Patmos vaatii tuomiota tihutöistä

Suomen hallitusta, Turun viranomaisia ja evankelisuterilaisen kirkon johtaja patistetaan ottamaan kantaa Turun juutalaisella hautausmaalla tapahtuneeseen ilki- valtaan. Patmos ry:n äskettäin organisoimassa tilaisuudessa Helsingissä hyväksyttiin kannanotto, jossa hallitusta, Turun viranomaisia ja kirkon johtoa pyydetään tuomitsemaan heinäkuussa Turussa tehty tihutyö ja muut vastaavat teot.

Hallituksen ja muiden tahojen julkinen kannanotto olisi vetoamisen allekirjoittajien mukaan merkittävä sekä Suomen pientä juutalaisyhteisöä ajatellen että yleisen mielipiteen kannalta. Fasisitit ajatussuunnat elävät juuri nyt uutta renessanssiaan Euroopassa, ja Suomessa syntymässä oleva jako A ja B -luokan kansalaisiin on otollista maaperää äärioikeistolaisille ajatuksille. Uusnatsismi uhkaa koko demokraattisen oikeusvaltion perusteita.

Allekirjoittajat vetoavat myös vanhempiin ja opettajiin, jotta nämä pyrkisivät vaikuttamaan mielipiteenmuokkauksella siihen, ettei uusnatsien propaganda saisi otetta kasvavasta sukupolvesta.

Patmos ry aikoo itsekin ryhtyä kampanjaan varoittaakseen nousevan juutalaisvastaisuuden ja fasismin vaaroista. Asiaan aiotaan puuttua mm. 20 paikallisradiolta ostetulla ohjelma-ajalla.

Patmos ry on kristillinen lähetys- ja kehitysapujärjestö. Sen oman ilmoituksen mukaan sen toiminnassa on mukana mm. luterilaisen kirkon jäseniä ja helluntailaisia.

UUTISPALOJA ... jatkoa sivulta 13

Toinen vuotuinen amerikkalais-suomalainen taidenäyttely pidetään sunnuntaina, lokakuun 10. päivänä klo 11:00 aam. - 5:00 iltapäivällä Saimaan Puistossa.

Näyttely koostuu maalauksista, piirustuksista, kuvanveistoksista ja valokuvista. Kaikkien osanottajien tulee olla suomalaisia sukujuuriltaan.

Osanottajat voivat ilmoittautua kahdella työllä. Viime vuonna järjestettyyn näyttelyyn lähettettyjä töitä ei hyväksytä. Fitchburgin alueen suomalaisjärjestöjen Keskuskomitea on näyttelyn sponsori. Komitea ottaa 10 prosentin komission myydyistä töistä.

Viimeisin ilmoittautumispäivä on syyskuun 20. Rekisteröintimaksu kustakin työstä on \$2,00. Näyttelyyn tarkoitettut työt tulee tuoda paikalle lokakuun 9. päivänä klo 1:00 - 4:00 iltapäivällä.

Ilmoittautumiskaavakkeita saa pääjärjestäjiltä, Maija Mårdilta, 44 Chase Rd., Lunenburg, MA 01462, puh. (508) 582-7717, ja Ellen Rahnanastolta, 29 High Rock Rd., Fitchburg, MA 01420, puh. (508) 343-9395.

Andersson ehdottaa kansalaispalkkaa

Suomen vasemmistoliiton puheenjohtaja ja presidenttiehdokas Claes Andersson ehdottaa nuorille kansalaispalkkaa, jotta nuorten työttömyyteen voitaisiin nopeasti vaikuttaa. Anderssonin mielestä nuorille voitaisiin maksaa kansalaispalkkaa esimerkiksi puolen vuoden ajan, jos nuori osallistuisi yleishyödylliseen toimintaan kuten ympäristö-, kehitysyhteistyö- tai järjestötoimintaan.

Nuorelle maksettaisiin kansalaispalkkaa siitä, että hän tekee jotain hyödyllistä ja järkevää sen sijaan, että hänelle nyt maksetaan siitä, ettei hän tee mitään, Andersson sanoi äskettäin Muuramessa.

Hän toisti ehdotuksensa kuuden tunnin työpäivistä. Lisäksi 55-vuotiaille pitäisi sallia vapaaehtoiselle eläkkeelle siirtyminen, jotta nuoremmille tarjoutuisi työtä.

Andersson ehdottaa myös palkkatyön käsitteen laajentamista niin, että siihen luettaisiin mm. itsensä kouluttaminen, kotona tehty hoivatyö sekä yleishyödylliset toiminat.

Salolainen suosii suomalaista

Vientiteollisuuden elyessä tulee talouskasvua vauhdittaa Suomen ulkomaankauppanimisteri Pertti Salolaisen (kok) mielestä yhä enemmän voimistamalla kotimaassa valmistettujen tuotteiden kysyntää.

Salolainen arveli äskettäin Tampereella puhuessaan, että valtiovallan kannattaa yhdessä etujärjestöjen kanssa panostaa kampanjointiin suomalaisten tuotteiden suosimiseksi.

Pohjoismaissa tehdyn kuluttajatutkimuksen mukaan suomalaiset kuluttajat suosivat useammin tuontituotteita kuin muiden pohjoismaiden kuluttajat. Varsinkin nuoret ovat valmiita ostamaan ulkomaisia tuotteita eivätkä suostu maksamaan kotimaisuuslisää.

Fiskars kääntyi voitolliseksi

Fiskarsin-konsernin elyessä tulos kääntyi voitolliseksi alkuvuotena. Kuuden ensimmäisen kuukauden tulos rahoituserien jälkeen oli 27 miljoonaa markkaa, kun viime vuoden alussa tappiota kertyi 6 miljoonaa markkaa.

Ensimmäisen vuosipuoliskon liikevaihto kohentui yli 30 prosentilla ja nousi runsaaseen 1 miljardiin markkaan.

Fiskarsin mukaan valuuttakurssien muutokset nostivat yhtiön myyntiä ja liikevoittoa. Koko vuoden näkymiä pidetään hyvänä.

Martti Ahtisaaren liittämisen Wider-instituutin talousepäselvyyksiin on tilintarkastusraportin mukaan aiheellonta.

Wider-selvitys ollut jo viikkoja ulkoministeriössä
Raportti ei tue Väyrysen väitteitä

Suomen ulkoministeri Heikki Haaviston (kesk) YK:lta kaipaama raportti Wider-instituutin erityistilintarkastuksesta onkin löytynyt hallituksen omasta piiristä, kehitysyhteistyöministeri Toimi Kankaanniemi (krist). Raportti on tiettävästi ollut ulkoministeriössä jo viikkoja.

Presidenttiehdokas Paavo Väyrynen (kesk) on ottanut Wider-instituutin lyömäaseekseen, esittäen tuoreessa kirjassaan vihjailuja SDP:n presidenttiehdokkaan Martti Ahtisaaren suhteesta Wide-riin.

Ulkoministeriö julkisti edellisviikolla epävirallisesti käyttöönsä saaman erityistilintarkastuksen YK:n Wider-instituutista. Helmikuun puolenvälin jälkeen tehdyn tarkastuksen raportti on ollut jo viikkoja kehitysyhteistyöministeri Toimi Kankaanniemen käytössä.

Ulkoministeri Heikki Haaviston mukaan ulkoministeriö jatkaa ponnisteluja Wider-raportin saamiseksi suomalaisten käyttöön. Ulkoministeriö oli Haaviston mukaan turhaan yrittänyt saada raporttia.

Raporttia alettiin kaivata

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä
BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja
Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

sen jälkeen kun presidenttiehdokkaat Paavo Väyrynen ja Raimo Ilaskivi (kok) olivat televisiokeskustelussa vaatineet sen julkistamista.

Väyrynen vihjaillee piakkoin ilmestyvässä kirjassaan, että SDP:n presidenttiehdokas Martti Ahtisaari olisi koettanut estää Wider-tutkimukset ja että hän olisi saanut taloudellista etua Wideristä.

Raportissa ei tukea vihjailulle

Nyt julkistettu erityistilintarkastus ei anna mitään tukea Väyrysen vihjailulle. Raportin perusteella Martti Ahtisaarta ei voi kytkeä mitenkään Wideriin. Erityistilintarkastuksessa ei puututa Suomen tai suomalaisten toimintaan.

Sen lisäksi erityistilintarkas-

tus ei ole löytänyt mitään riikollista Wider-instituutistaan, jonka mainetta Väyrynen on käynyt horjuttamaan.

Kehitysmallaloutta tutkivan instituutin toimintaa vuoden 1991 alusta vuoden 1992 loppuun selvittävässä erityistilintarkastuksessa todetaan, että instituutti on täyttänyt tehtävänsä tyydyttävästi. Kirjanpito, käteisvarat ja pankkitilit on hoidettu kunnolla muutamia pieniä poikkeuksia lukuunottamatta.

Suurimpana puutteena tarkastajat pitävät Wider-instituutin konsulttitoiminnan valvontaa. Konsulteille on maksettu ennakkomaksuja, vaikka työt eivät ole valmistuneet sovituksessa ajassa ja epäpäteviksi havaittuja konsultteja on palkattu uudelleen. Konsulttien koulutuksesta ja työkokemuksesta ei ole pidetty kirjaa.

All Your Travel Anywhere in the World

FINNEXPRESS
SAVES YOU MONEY
ON FLIGHTS TO
FINLAND

CRUISES ♦ TOURS ♦ CARS ♦ HOTELS
SCANDINAVIAN BONUSPASS FREE WITH TICKET

For information and reservations please contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, NY 10017
212 832-8989 800 677-6454

Suomen yleisurheilun maine pelastettu

Sari Essayah, Valentin Kononen ja Kimmo Kinnunen puhdistivat suomalaisten lempilajin maineen vuodeksi eteenpäin.

Urheiluliiton kannalta mitalit tulivat tärkeään saumaan, sillä ensi kesänä Euroopan mestaruuksista kilpaillaan Helsingissä. Mitaliurheilijat ovat kisoille parasta mahdollista mainosta.

Mitalikoikkokävi läpi saman kättelyrullianssin kuin EM-uimarit pari viikkoa sitten; Koko SVUL:n talon väki sai ylimääräisen kahvitunnin.

Ministerikireiltään kahville rientänyt Urheiluliiton puheenjohtaja **Iikka Kanerva** hehkutti suojattiansa saavutuksia.

- Yleisurheilijat kattoivat Stuttgartissa ja San Sebastianissa pöydän ensi kesää varten. Halusimme näyttää, että yleisurheilijat pärjäävät jälleen myös vuoden urheilijäänestyksessä, uhoi Kanerva.

Odotettavissa on tasainen vääntö yleisurheilijoiden ja uimareiden välillä.

Sarilla vielä kaksi kisaa

Sari Essayah vastaili kakun-syönnin ohessa mm. erään perhelehden noin viiteenkymmeneen revolverikysymykseen. Sen jälkeen hän ehti puhua kävelystäkin.

- Nyt on tosi tyhjä olo kun on satsannut kaiken niin tottaisesti yhteen kisaan. Jäl-

jellä on vielä Ruotsi-ottelu ja SM-kymppi (Kokemäellä 4,9). Kunhan saa ne läpi käveltyä, totesi Essayah.

Ruotsi-ottelun urakkaa helpottanee se, että juoksijaksi siirtyvä **Madeleine Svensson** ei ainakaan Sarin tietojen mukaan ole mukana.

Kävelymatkoja voisi pidentää

Vallu Kononen ei ole vielä suunnitellut tulevaa kauttaan, mutta tarkoitus on jatkaa samoilla linjoilla valmentaja Seppo Immosen opastuksessa.

- Ensi kesän EM-kisa on melkein yhtä kova isku kuin MM-kisa. Meksikon ja Kanadan hyvät kävelijät eivät ole mukana, mutta Euroopan taso on kova, mietti Vallu, joka itse kävelystä koskevien

MM-mitalistit Sari Essayah, Valentin Kononen ja Kimmo Kinnunen jaksivat vielä hymyillä, vaikka kissanristäisiä on riittänyt.

sääntömuutosten asemesta olisi valmis pidentämään matkoja.

- Kävelyn luonne tulee esiin vasta pitkässä matkassa, tämä ei ole mikään pikamatkalaji.

Sari on samoilla linjoilla.

- Esimerkiksi 20 km olisi ihan sopiva matka.

Miesten 20 km:n muuttuminen farssinomaiseksi harmittaa mitalikävelijöitämme.

- Hylkäykset pitäisi pystyä tekemään ennen stadionia, kritisoi Valentin.

Kinnunen heittää dollareista

Kimmo Kinnusella on edessä paitsi Ruotsi-maottelu, niin myös tärkeät rahakisat Lontoon GP-finaali (voittajalle 30,000 dollaria) ja kauden päätteeksi Tokion kilpailu. Välissä saattaa olla vielä Brysselin GP-kisa.

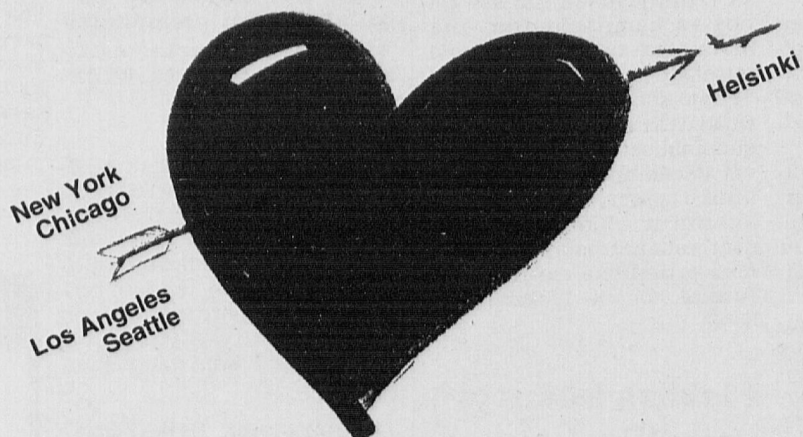
Kimmo katseli hopeaheittoaan videolta ja piti sitä "kohutuullisena."

- Ei se mikään nappiheitto ollut, viivalle tulo oli sellaista pomppimista.

Kinnunen oli niitä harvoja, jotka ylsivät Stuttgartissa kauden parhaaseensa.

- Kyllä tuota tulosta (84,78) on vielä vara parantaa vaikka tällä kaudella, uskoi äänekoskelainen.

The right flight to Helsinki

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Copenhagen Airport. A welcome retreat from the crowds of other European airports, Copenhagen offers travelers hassle-free connections. Several daily flights to Helsinki allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Copenhagen Airport's large shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS.

**For more information,
contact your travel agent
or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Imatra Seura

740-40 Street
Brooklyn, NY 11232
Puhelin 718-438-9426

Kenneth Johnson, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Suomen Pääkonsulinvirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus
Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863